

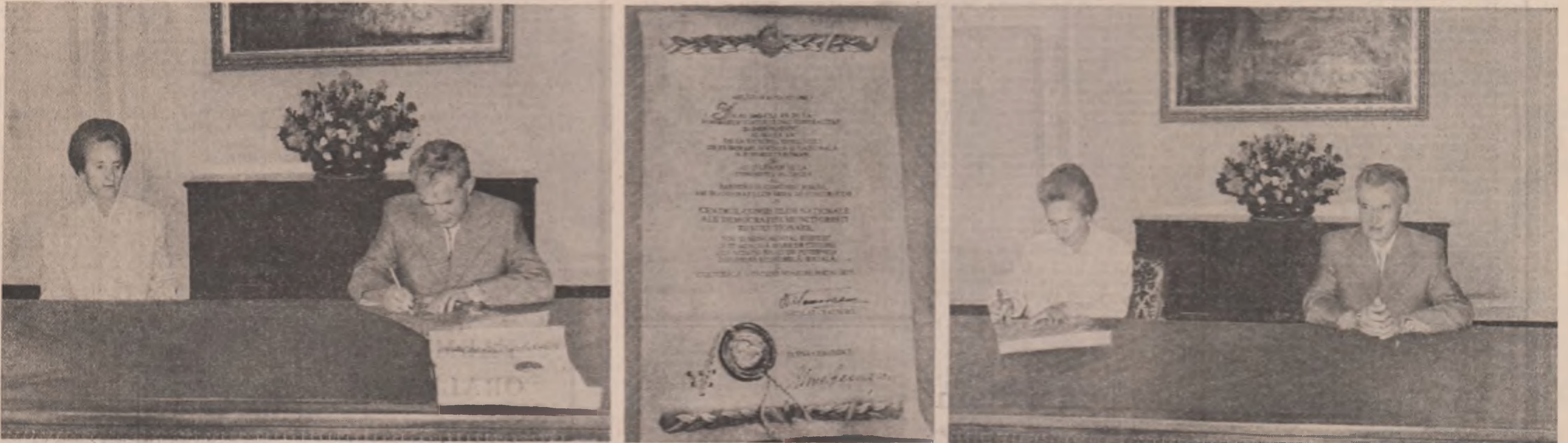

SALA
DE
LECTURA

Luceafărul

Săptămânal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

23 AUGUST — MAREA SĂRBĂTOARE NAȚIONALĂ A POPORULUI ROMÂN

PUTEREA FAPTELOR

marea sărbătoare națională a poporului român, Ziua de 23 August, rememorează de fiecare dată în conștiința istorică a patriei un traseu de luptă și muncă ce avea să se transforme, implicit, în destin. Ideale și idealurile de dreptate socială și națională, de independență și suveranitate primeau, odată cu marea act produs în vara de acum patruzeci și patru de ani, o legitimitate de fapt, eroică și revoluționară, și o confirmare în spirit care avea temei istorice în tot ceea ce ne-a premers ca luptă, ca jertfă și sacrificii pe un pământ muncit, gândit și apărat secole și secole de-a rândul. Ființa patriei a rezistat între cumpenele veacurilor având milenare rădăcini. Sudori de gind și singe i-au udat, din răstimp în răstimp, pământul care nu e mai puțin martir. Actul de la 23 August 1944, inspirat, organizat și condus de cel ce se legitima în fața istoriei ca purtător al intereselor supreme ale națiunii și reprezenta însăși nădejdea și garanția victoriei — partidul nostru comunist — încununa o vocație și deschidea o cale nouă, aceea a celor mai vaste și mai necesare orizonturi ale evoluției noastre în contemporaneitate, cu bătălii și preface revoluționare care au făcut din timpul ce a urmat o adevărată epocă a muncii și construcției socialiste.

Pornită dinlăuntru, ca o cauză a propriilor noastre cerințe și posibilități și având o temerară rădăcină în lupta partidului care a știut uneori și mobiliza toate forțele progresiste, înaintate, ale țării, revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă — prin momentul 23 August 1944 — a aliat România națiunilor unite, pe cimpul de bătălie, cu fapte de arme și credință în izbândă, împotriva celor mai crâncene conflagrații din cîte au fost vreodată și a ajutat, așa cum o atestă istoria, la grăbirea sfârșitului agresiunii fasciste, România a ajutat la grăbirea împlinirii speranțelor păcii, ale umanității. Pentru ca să înceapă apoi și lungul drum al edificării de sine pe calea progresului și civilizației socialiste.

Congresul al IX-lea al partidului, prezenta noastră nouă, deschisă de actul revoluționar de la 23 August 1944, unul din acele mari și mereu mai semnificative evenimente care au nu numai un rol inaugurator ci și decisiv ca perspectivă, în inima unei realități complexe și dinamice care privea și privește însuși destinul național. O

Luceafărul

MĂREȚĂ CTITORIE A EPOCII NICOLAE CEAUȘESCU

In atmosfera de puternică vibrație patriotică în care întregul nostru popor întâmpină marea sărbătoare de la 23 August, un moment de o importanță cu totul deosebită vine să se înscrie în răsăritul acestui timp al patriei pe care îl numim cu mândrie Epoca Nicolae Ceaușescu. Ieri, 19 august 1988, tovarășii Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu au pus piatra de temelie a Centrului Consiliilor Naționale ale Democrației Muncitorești Revoluționare, edificiu public de importanță națională care se va alătura salbei de frumuseți arhitectonice ale Capitalei. În cadrul unei solemnități desfășurate la sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășii Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au semnat pergamentul care a fost pus la temelie noului edificiu. Pe pergamentul purtând stema Republicii Socialiste România, încadrat de drapelul țării și al partidului, sînt înscrise cuvintele: „Astăzi, 19 august 1988, în al 2400-lea an de la formarea statului dac centralizat și independent, al 44-lea an de la victoria revoluției de eliberare socială și națională a poporului român și al 23-lea an de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, am inaugurat lucrările de construcție la Centrul Consiliilor Naționale ale

Democrației Muncitorești Revoluționare, nou și monumental edificiu ce se adaugă marilor ctitorii ale acestei epoci de puternică înflorire economică, socială și culturală a patriei noastre socialiste.” Pe șantierul unde va începe construcția, tovarășii Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au așezat la temelie cilindrii de otel inoxidabil conținînd pergamentul ce va purta prin timp vibratul mesaj al acestei clipe. Sema al începerii oficiale a lucrărilor, tovarășii Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au turnat simbolice cîte o cupă de beton la înălțimea ciidrii. Mii de locuitori ai orașului, constructorii de pe șantierul șantier prezenți la eveniment și-au exprimat cu căldură entuziasmul, aderența unanimă la politica internă și externă a României socialiste.

Vizita de lucru a tovarășii Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu la alte obiective edificare ale Capitalei — pe traseul amenajării complexe a Dimboviței, pe Bulevardul Victoriei Socialismului, pe șantierul de construcție a Casei Republicii — a primit semnificația unui eveniment de excepție pentru istoria contemporană a patriei.

È sărbătoare astăzi

S-o-nvesmintat în august trandafilul
respiră august caldă-i potire
din zarea de lumină-și în preaplinul
miresmelor din inimă, din privire

Vegează-n august piatra, lemnul, apa
și pasării mari de august se deschid
pe chipuri flori de august plouă, ning
în fiecare piept vibrează fapta

È sărbătoare astăzi, bucurie
prin jertfe-am cucerit orice secundă
îubirea, munca, viața ne inundă
și simtem în o viață temelie
fundamentală piatră, piatră vie...

Victoria Milescu

VÎRSTA ȚĂRII

tara, în aceste zile de august, miroasă a griu, a mere și a soare. Țara miroasă a pămînt. Acel pămînt din care crește pînă, din care cresc cetățile de piatră și de foc. Acel pămînt pe care, iubindu-l mai mult decît propria viață, în el au intrat ca să-și trăiască eternitatea și Mircea, și Ștefan, și Mina, și Ianca.

Țara, în aceste zile de august, sub cerul înalt, și viguroasă și tinărar. Cel ce sosește de la mari departări, trîniți de chipul ei de basm, de fabuloasă-i tinerete, nu-și pot imagina vîrsta ei multimilenară, trecutul ei de vîfor, și numai noi, fiii ei, sub surîsul soarelui, îi știm și zbuciumul și vitejia, și drumul străbătător prin încercările vremii, triumfător către azi, de la acel străbun întemeietor de stat Burebista, prețuit de întreaga anticuitate clasică, pînă la momentul de glorie al obținerii, prin voința întregii națiuni și prin jertfe supreme, a Independenței, în urmă cu mai bine de un veac, și pînă la acel August eroic, pe sub curcubeul căruia România a intrat în noua ei vîrstă, contemporană cu viitorul. O vîrstă de soare și glori.

Dar mai presus de orice, ca fel suprem, conștient, răspicat și unic, partidul nostru a redat omului demnitatea, l-a făcut liber, stăpin nu numai pe soarta sa, ci și pe bogățiile și istoria țării. L-a împrietenit cu timpul care-l fusese dușman. L-a scos din anonim și l-a făcut, pe fiecare, părtaş la făurirea prezentului și viitorului țării. Înzestrat cu virtuțile creației și prieteniei, părinte de ziditori, de poeți și de icari, avînd

vocația colaborării pașnice cu toate națiunile lumii, poporul român se găsește în cea mai fecundă perioadă a istoriei contemporane sub conducerea celui mai iubit fiu al său, întîiul președinte al României socialiste, Nicolae Ceaușescu.

M-a impresionat să aflu că într-o limbă din Orient, România înseamnă prietenie, dar așa puțea să spun că nu m-a mirat acest lucru. Era pentru mine ceva firesc ca într-una din limbile pămîntului numele patriei mele să însemne prietenie, pentru că în accepția noastră, a tuturor, România socialistă înseamnă prietenie și pentru că în toate limbile pămîntului, în ultimii ani, România a devenit sinonim cu prietenie și demnitate. Prin vocație, poporul român i-a fost proprie dintotdeauna cultivarea sentimentelor de prietenie, iar prin politica promovată de partid, de secretarul său general, inițiativele de pace, colaborare și prietenie au devenit un punct de referință pentru întreaga lume contemporană.

Vasile Rebreanu

REPERE LITERARE CONTEMPORANE

Întrebare către ființa istorică

In buna ei împlinire, literatura (ca și alte lucrări ale spiritului) se pare că întrebă, într-o ultimă instanță, filosofia: ce i se răspunde, ce nu, a ceea ce ar fi (s-a spus) de domeniul analistului și comentatorului etc.: dar e, poate, și mai mult de acela al literaturii însuși, al scriitorului. Cel puțin așa crede, am impresia, într-o limpede cunoștință de cauză, Paul Anghel (el însuși o tare conștiință teoretică), în marea sa ciclu românesc, *Zăpezile de-acum un veac*, ajuns acum, cu volumul *Întoarcerea morților* (al IX-lea în șir) la o glorioasă (pentru autor și cititorul interesat) împlinire. Ce întrebă romanul acest din filosofie e — dacă-i dai o mai preocupată ascultare — ființa în prezentarea ei istorică, așadar, poți zice, chiar un chip al prezentei ființei în/că lume (și astfel, torodată, nu cumva tocmai lumea ei însăși, poate și singura?). Gîndul filosofic (reprezentat astăzi, între alții, de un prodigios cugetător) și-a putut spune, căutînd în această arie, ceva în felul următor: dacă întrebă despre ființă nu

Dimensiunea patriotică a dramaturgiei contemporane

Constituie un adevăr axiomatic constatarea că, în orice epocă istorică, teatrul — artă dinamică, sensibilă la frământările și seismele sociale — și-a adus contribuția activă la dezvoltarea societății în sens dialectic, la relansarea de noi valori în vasta experiență a popoarelor. Fenomen legat de contemporaneitatea istorică, el nu a rămas un simplu „document”, ci a îndeplinit un transfer de substanță ideatică, exprimînd uneori o anticipare, altele o pledoarie directă pentru transformările sociale în perspectivă sau o consacrare a marilor realizări ale vremii, prin mijloacele pe care i le oferă impactul direct cu masele în spectacol. Artă de sugestie, la baza căreia sînt simbolul și metafora, beneficiind de avantajul comunicării sensibile și emotive, teatrul românesc și-a adus aportul la clarificarea social-culturală a evenimentelor în perioadă modernă de afirmare a conștiinței naționale. Vibrația patriotică, pe care o descoperim în teatrul Unirii, a căpătat noi accente în poezia și dramaturgia „epopei” Independenței, prelungindu-și ecoul în anii de încordare al războiului de întregire, la sfîrșitul căruia s-a constituit Statul român unitar. Dar poate niciodată

conștiința patriotică nu s-a manifestat cu un atât de intens elan, integrator al aspirațiilor de solidaritate și progres, în dramaturgia originală, ca în anii construcției socialiste în țara noastră.

Imaginea dinamică a realității în plină transformare revoluționară, cu un efect percutant în formarea conștiinței socialiste și în acțiunea pentru realizarea obiectivelor politico-economice, teatrul nostru contemporan e o artă „angajată” pe linia idealurilor umanist-revoluționare, dînd un impuls puternic coeziunii sociale a maselor. Factor de informare, transmitere și interpretare a datelor cruciale ale epocii, el are un rol activ în acțiunea de modelare a individualității în sens patriotic și umanist. Cu o largă partitură problematică, teatrul zilelor noastre — departe de a reduce structura pieselor și a personajelor la o schemă omogenă — desprinde cu interes și scrupol analitic, aspecte proprii și diferențiate în procesul formării conștiinței socialiste.

Patriotismul contemporan în epoca construcției socialiste are o incontestabilă bază în fondul filozofiei materialist-dialectice, concretizată în acțiunea constructivă a țării sub directa conducere a partidului. Cea mai sumară privire retrospectivă asupra dezvoltării teatrului după Eliberare constată liniile și etapele lui de afirmare. În primul an, reflectarea realității a contradicțiilor sociale sub înfățișarea luptei de clasă, a opoziției dintre „nou” și „vechi”, prezentă atît pe plan social-economic cit și în procesul întăririi conștiinței revoluționare, marcînd parametrii de început al noului teatru. Este momentul în care dramaturgia și arta spectacolului au fost un sprijin direct în lupta pentru lichidarea reziduurilor vechii orînduirii exploatare și a mentalității ei antiprogresiste. Pielele acestei perioade: *Cumpăna*, *Minerii*, *Cetea de foc*, *Vad nou*, *Oameni de azi sau Ziua cea mare*, urmate — la variate intervale de timp — de: *Iarbă-rea*, *Mielul turbat*, *Poarta*, *Îndrăzneala*, *Vlaicu și feciorii lui*, mîncîndu-se înfruntarea eroică a oamenilor muncii din fabrici, uzine și de pe ogoare pentru a înfrînge rezistența materială a dușmanului de clasă, dar și pentru a atinge momentul de transformare ideologică, într-un adînc proces de conștiință, a celor rămași încă sub învîrșirea stîlbiilor trecutului. În fine, cu *Cladeta sfîrșimată* și *Surorile Boga*, Horia Lovinescu deschide etapa unor opere realizate artistic, cu o puternică notă de afirmare revoluționară, imbinînd reflectarea actului eroic cu problema etică și sondajul psihologic.

În a doua jumătate a celui de al VII-lea deceniu, problematica morală, implicată în ample situații contradictorii, devine una din trăsăturile dominante ale noului teatru. Problema

A. I. Brumaru

Mircea Mancaș

Continuare în pag. a 6-a

Continuare în pag. a 7-a

ACHIM MIHU: «Maestrul și iedera»

Achim Miheu pune întregul său volum Maestrul și iedera sub semnul unei amintiri de puternic conținut afectiv și consecințe intelectuale: „Acest volum cunoaște un destin aparte. Autorul crede că el își are începutul într-o zi de vară a anului 1943. Atunci, copil fiind și purtând ghete galbene de refugiat, a venit de la Sibiu pe Dealul Fielescului pentru a privi orașul său natal, Clujul. El se afla dincolo de o graniță arbitrară și silnic stabilită. I-au atras atenția un grup de români ce întonasă, uitându-se în Valea Someșului unde strălucea orașul drag, cîntecul patriotic înecat în lacrimi. Scena și amprenta ei tragică au rămas în conștiința sa aproape tot atât de viu ca atunci. Semnificația lor, deși metaforizată de o întreagă experiență de viață și de contactul cu lumea largă, nu a fost alterată în ceea ce ea are esențial și sfînt. În atracția față de cultura transilvăneană românească ea se regăsește fierbinte și fără sfîrșit”. Este o mărturisire definitivă a cărei ilustrare o vom găsi în cea mai mare parte ilustrată în Maestrul și iedera, care nu se ocupă numai de teme culturale intracarpătice. Achim Miheu este atras indiscutabil de teme mari, unele caracteristice transilvane, fiind din acest punct de vedere distanțat de acei colegi care consideră tema transilvăneană drept provincială, preferînd să bată cu precădere alte drumuri în speranța înnoierii.

Achim Miheu nu se sfiește de temele de acasă și cele mai multe și mai interesante articole și studii ale cărții Maestrul și iedera sînt închinare figurilor și temelor culturale ale Transilvaniei. Sînt prezente în carte Simion Bărnuțiu și D.D. Roșca, Lucian Blaga și Liviu Rebreanu, două cărți străine despre viața și ideile Transilvaniei, ba chiar și creația lui C. Noica este adusă în teritoriul de predilecție al autorului, prin ancorarea pălînșeană a autorului Jurnalului Filozofic. Ceea ce sporește interesul acestor descrieri este că, în timp ce scria, Achim Miheu care preferă abordarea temelor la ordinea zilei, Autorul cărții Maestrul și iedera alege cu precădere temele în care se pronunță o parte și alta, pentru a le adăuga intervenția sa, caracterizată de completări de amănunt sau de subtilitate menite a inclina ba-

ducere. În ele, Achim Miheu face o polemică frontală, cu obiect precis și cu concluzii ferme. În Cu regret, inscriind-se alături de cei care răzătoresc jumătate de veac de la apariția Erei noi, ține ca evidențiază polemic, ceea ce acestia n-au avut în vedere, adică latura pernicioasă a unor atitudini ideologice din revista Era nouă, vădită în aprecierea istoriei naționale sau în evaluarea unor scriitori ca Mircea Eliade. Altfel, 18 rînduri dintr-o cronică editorială îl provoacă o intervenție clarificatoare, destinată a anula judecări de valoare nefondate privind istoria filozofiei românești (Cugetarea filozofică).

Secțiunea cea mai caracterizantă a cărții Maestrul și iedera rămîne cea de Explorări, studii de filozofie și sociologie culturală, unde fie deschis, fie implicit, dar evident, Achim Miheu răspunde unor etichetări și concluzii anterioare privind cîteva din marile figuri de creație de origine transilvăneană: Liviu Rebreanu, D.D. Roșca, Lucian Blaga. Se poate spune că lui Achim Miheu nu-i place polemică și că de aceea preferă abordările laterale, dar cele mai durabile pagini din această carte rămîn cele animate de suflul polemic. Cele închinat lui D.D. Roșca sînt o restituire și un răspuns la un mod de a-l judeca pe filozoful clujean, care se cerea repudiat. Nu mai puțin ofensive sînt prin direcția lor de desfășurare articolele și studiile care-l privesc pe Liviu Rebreanu, din care se înalță un scriitor cu o fizionomie complet diferită de cea care l-a așezat în anul al cincisprezecei în urmă. Din exegeza Jurnalului și din analiza Gorliei, Achim Miheu extrage acele linii de portret care anulează etichete minimalizante și denigratoare. Adineci metafizice, An apocaliptic, Hermeneutica Gorliei sînt gesturi de recuperare culturală și filozofice în profunzimea marilor scriitori români. O altă serie de articole și de studii îl sînt dedicate lui Lucian Blaga. Seria de reconstituiri Lucian Blaga în Clujul postbelic constituie ilustrarea acelei opțiuni și aceluși spirit polemic care fac meritul și cinstea cărții Maestrul și iedera, cu atât mai însemnată cu cît miza și frontalitatea lor este singulară. Achim Miheu discută în mod documentat scoaterea lui Lucian Blaga de la Universitate și tratamentul care i s-a aplicat după aceea. Sînt rezulate vorbele goale, apăsîndu-se în informații precise obținute din desupușarea pressei, din cîteva cetate a unor acte de arhivă, din deciziile unor scriitori. Reconstituirea privește și persoane în viață, ceea ce nu l-a împiedicat pe autorul ei s-o ducă pînă la capăt. Rezultă o debarcare abuzivă, urmată de un tratament umilitor, fără motivații principale, a unui mare scriitor și profesor de care literatura și cultura română avea nevoie în anii de după război. Procesul acestor abuzuri s-a mai făcut, pentru Argezi și Călinescu, dar ceea ce aduce nou Achim Miheu este intrarea în arhive și numirea precisă a contemporanilor care l-au urmărit cu indicațiile lor umiltoare pe marile scriitori din România postbelică. Lucian Blaga în Clujul postbelic constituie o contribuție reper din seria celor care au datorat să clarifice istoria culturală și literară a anilor nostri, adică acele contribuții fără de care mersul înainte devine anevoios. Exemplară prin caracterul ei de a scoate la lumină un adevăr necesar, reconstituirea lui Achim Miheu arată că trauma copului refugiat în ghete galbene la Sibiu este proiectată în lumina unei conștiințe active. În ea trăiește sensul polemic major din Maestrul și iedera, în care există și false polemici.

Mihai Ungheanu

ATITUDINI

In fine, despre postmodernism

1. „Postmodernismul” un curent literar american, teoretizat ca atare de Leslie A. Fiedler, își face loc cu costele în literatură română. Pentru americani din nord, noțiunea de „postmodernism” are un sens, deoarece ei au avut un singur modernism — cel teoretizat de Eliot și Pound, pe care îl înlocuiau în magnum. Apoi au apărut Olson și poezia proiectivă, precum și Ginsberg cu așa-numita „generație beat”. Intervenția lui Fiedler s-a făcut simțită mai tîrziu în domeniul poeziei, deoarece aici exista o continuitate (cit de cit) literar-teoretică. Pe vremea aceea (anul '60), marile literatură americană a lăsat contextul de „postmodernism” în dispărare de cauză, deoarece lirica americană părea să fi scăpat complet de sub control. Același Leslie Fiedler a trecut apoi conceptul, de la poezie, la proză. E vorba despre celebrul său articol „Cross the Border — Close the Gap”. Cei care vorbesc astăzi despre „postmodernism”, la noi, mostrească viziunea lui Fiedler asupra prozei. Cum relativ puțin i-au citit pe Hawthorne, ori pe Melville, cum i-au puțin citit pe Kurt Vonnegut jr., nici precursorii, nici piscurile „postmodernismului” nu sîndește cunoscute.

2. Există, totuși, câteva lucruri care se cunosc. Ironia, intertextualitatea, frumusețea stilului, iată ceea ce ar caracteriza — laolaltă — „postmodernismul” românesc. Ar fi vorba despre o scriitură (mod de a gândi literatură) revendicîndu-se de la I.L. Caragiale. O atitudine angajată, o ironie tragică, un mare hohot de ris (sau de plîns) al cărturarilor.

3. A aduna multă cultură, a vorbi mult despre sine, a transmite realul printr-un soi de „talmuz”, acestea sînt axele tridimensionale ale prozatorilor „postmoderni” din România. Ironia reprezintă cea de-a patra dimensiune. Precum în sistemul lui Minkowski, nicodată nu poți fi sigur cu cine se va combina această a patra dimensiune, deoarece, de fapt, ea se combină cu toate celelalte.

4. „Postmodernismul” nostru nu seamănă cu... Importanță stire despre sederea lui Mihai Eminescu în sala Minăstirii Neamț (8 noiembrie 1886 — 10 aprilie 1887) aflăm în studiul lui Paul Miron: „Eine merkwürdige handschriftliche Aufzeichnung über Eminescu, litus maris und lumen iucundum” (O ciudată însemnare manuscrisă despre Eminescu, marea și lumina iucundă), publicat în lucrarea colectivă Logos semantico. Studia in honorem Eugenio Coseriu (5 volume, 1981; lucrarea se află la Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, sub cota II 688.35). Este vorba de o însemnare făcută pe o carte bisericăscă, însemnare pe care don a o zăcise la curtea eminescologilor. „Pe ziua de sf. Voievozi la anul 1886 m-au chemat la M-rea Neamț, la bolniță, și i-am spus vedid și i-am împărtășit pe poetul M. Eminescu. Și au fost acolo și Ion Gheorghe, din Crăciun, care acum este primar, iar M. Eminescu era limpede la mine, numai tare posed și trist”. Acesta notă a anonimului prelat vine să se alătorească celorlate despre iarna nemteană a lui Eminescu (se mai referă la evenimentul în I. Creangă, S.L.G. Virgolic, P. Zosim Al. Vlahuța, C. Mille, R. Șuțu, precum și administratorul stabilimentului). Eminescu însuși trimitea scrisori de aici și — după cum dovedește recent Petru Creția — nu și scria doar din memorie unele poezii, ci lucra la desăvîșirea lor.

măsura în care devine stimulantă, adică în măsura în care va conduce la o creație originală, chiar protocoană. Ceea ce se preia (cînd se preia) se va adăca obligatoriu spiritului național.

5. Or, cultura noastră are un urias fundament folcloric. Ceea ce nu înseamnă că se limitează la folclor, ci că va crede cu toată țîria în Bine și Frumos. Românul rămîne latin mai ales prin incapacitatea lui de a savura morbidul. Nu o lipsă de asociație reprezintă un handicap, ori el și de război — este, însă, un fapt obiectiv.

6. Proza plină de evenimente patologice poate rucești, publicul nostru este o țintă ușoară și adevăzina sa. La fel, una orientată către umorul negru.

7. Căci, pentru mentalitatea românească, umorul negru (condiția „postmodernismului”) rămîne, totuși, mai degrabă un fapt al psihiatricii decît al artei.

Radu Comănescu

NOTE

O însemnare pe o carte

Importanță stire despre sederea lui Mihai Eminescu în sala Minăstirii Neamț (8 noiembrie 1886 — 10 aprilie 1887) aflăm în studiul lui Paul Miron: „Eine merkwürdige handschriftliche Aufzeichnung über Eminescu, litus maris und lumen iucundum” (O ciudată însemnare manuscrisă despre Eminescu, marea și lumina iucundă), publicat în lucrarea colectivă Logos semantico. Studia in honorem Eugenio Coseriu (5 volume, 1981; lucrarea se află la Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, sub cota II 688.35). Este vorba de o însemnare făcută pe o carte bisericăscă, însemnare pe care don a o zăcise la curtea eminescologilor. „Pe ziua de sf. Voievozi la anul 1886 m-au chemat la M-rea Neamț, la bolniță, și i-am spus vedid și i-am împărtășit pe poetul M. Eminescu. Și au fost acolo și Ion Gheorghe, din Crăciun, care acum este primar, iar M. Eminescu era limpede la mine, numai tare posed și trist”. Acesta notă a anonimului prelat vine să se alătorească celorlate despre iarna nemteană a lui Eminescu (se mai referă la evenimentul în I. Creangă, S.L.G. Virgolic, P. Zosim Al. Vlahuța, C. Mille, R. Șuțu, precum și administratorul stabilimentului). Eminescu însuși trimitea scrisori de aici și — după cum dovedește recent Petru Creția — nu și scria doar din memorie unele poezii, ci lucra la desăvîșirea lor.

N. G.

Contribuția „romanului document”

Interesul de care se bucură, la noi, în ultimii ani, „romanul-document” se poate explica prin problematica lui dramatică, experiența vie, documentul autentic. La mijloc poate să fie preferința pentru asumarea personală specific literară a omnescului în toată gama lui de manifestări. Trebuie să remarc însă că romanetele la care mă voi referi interesează și prin modalitățile compoziționale, dar mai ales prin obiectul, conținutul acestora: Revoluția națională de la 23 August 1914, moment de răsucire al istoriei poporului nostru. Răspundînd unei nevoi febrile a publicului de a cunoaște în toată amplexarea desfășurarea unor evenimente istorice importante, prozatorii se informează cît mai temeinic și obiectiv, înscrind documentul în text, luminîndu-i semnificațiile în maniere diferite. Cîtoroia savurează asemenea scrieri. În Imposibilitatea întoarcere, Marin Preda recunoaște sincer: „Am citit și am recitit în aceste ani de cîteva ori admirabila carte de o mie cinci sute de pagini a ziaristului american William Shirer despre Cel de-al treilea Reich de la origini pînă la cădere, într-o traducere franceză, care mi-a plăcut așa de mult, încît simt un regret că divulg aici această lectură parcă numai a mea”. Succesul unor cărți de acest gen se explică prin foamea de senzational, care se găsește în evenimentele aite de monstruoase, încredibil de violente, de-al doilea război mondial. Ziua cea mai lungă de Cornelius Ryan, tradusă în 1965, Procesul de la Nürnberg de Joe Heydecker și Johannes Leeb, Un război ultrascort de Reginald V. Jones, Operațiunea Feste de Alfred Draper ori Adio, întineric! de William Manchester sînt cărți de largă popularitate, traduse în zeci de limbi, traduse și în românește, unde au avut efecte de ordin literar. Deși există la noi o bogată tradiție a roma-

nului războiului și al Revoluției, formula romanului-documentar, jurnalistic se impune după 1971. În acel an, un scriitor cu experiență în domeniul documentării „pe viu”, Haralamb Zinca, publică un roman masiv, Și a fost ora „H”, rodul, cum ne previne autorul, a unei îndelungate documentări (...). Am răscolit arhive, am studiat nenumărate documente, am citit mii de pagini de memorialistică”. Cu pasiunea istoriei — o va recunoaște în romanul din 1985, Ultima noapte de război, prima zi de pace și intenția respectării obiectivității, a evitării interpretărilor unilaterale, abuzive, abiliu scenarist creează o patetică și vie imagine a ceea ce reprezintă societatea românească, angajată plenar și responsabil în declanșarea și ducerea la bun sfîrșit a Revoluției din August. În marșele angrenaj epic se succed numeroase medii socio-profesionale, precum și cunoscute personalități ale scenei politice și militare: Ion Antonescu, Lulu Maniu, Lucretiu Pătrășcanu, regele Mihai, Gheorghe Brătianu, ambasadorul german la București, Manfred Killinger etc. Palpatantul relatări se menține chiar și cînd se reproduce știri oficiale, informații din arhiva secretă ori conținutul unor ziare, pentru a se indica un alt plan al existenței, fără cunoașterea incrimențatei mobilizări care domina tabăra comunistilor și a grupului din jurul Casei Regale. Cu același mijloc are variate, la care se poate adăuga esteticul, cu aceeași intenție, dar cu o perspectivă mai amplă, Corneliu Leu ambicioasă în Romanul unei zile mari (1979) catalogarea jurnalistică a ansamblului istoriei românești, așa cum apare el în anul evenimentului și imediat după 23 August. Tonul patetic slujește marile proiecte jurnalistic, reușind să se demonstreze caracterul legic și general popular al actului insurrecțional, pregătit cu minuțiozitate strategică de comunisti, în rîndul cărora se ilustrează Lucretiu Pătrășcanu, dar și

Emil Bodnăres, specialistul militar al partidului, Constantin Agiu și mulți alții. Deși unilateralitățile nu lipsesc și nici repertoriile, inevitabile pentru un asemenea demers, se poate aprecia încercarea de a restitui personalitățile istorice momentului într-o manieră cît mai veridică și complexă. Astfel, mareșalul Antonescu, văzut atîr în întimitatea lui umilă, a obsesiilor (scena înfîlțirii cu Führerul, dar și din noaptea petrecută la Palatul Snagov), cit și în exerceriile puterii are o altitudine contradictorie. Ca și predecesorul său, Corneliu Leu știe să construiască dramatic, tensionant, să aglomereze ori să accelereze epicul, să realizeze contrastant planuri, tocmai din dorința de a sublinia mesajul. Formula gazetarăscă punctată contrapunctiv din O zi pentru memorie (1984), romanul-coloaj al lui Mihai Stoian, nu impune un romancesc, ci un publicist apt să răscolească arhive și conștințe. Folosind mai multe sevențe (care se repetă în cele trei mari părți: Preludiul, Viteazul, Dezamăntitul), el le dispune cronologic, vizind și o ordine a semnificațiilor; denunțurile acestora sînt strătoare și document, eveniment, perspectivă, retro, știre, engramă. Jurnal fragmente din jurnalul Marthei Bibescu, L. Rebreanu, N. D. Cocea, Churchill etc.). Autorul își colorează paginile într-o manieră ueneri deconcentrată și cu mărturisirile proprii (în secvențele intitulată Sine), înserează texte, unele cutremurătoare, ale unor personalități culturale românești (M. Sadoveanu, Lucian Blaga, Emil Isac), concludente și pentru implicarea dovedită în atîtea rînduri de intelectualul român în momentele istorice de răsucire. Acest tip de roman, romanul-document, nu mai are în publicul nostru un precedent, el invită la reflecție, dar și la o mai diversă, chiar spectaculoasă interpretare narativă, în limitele adevărului istoric și ale documentelor de arhivă, încă neexplorate. Efectele lui, în ordine literară, pot fi, miine, în romanul românesc de amărit respirație, cu totul deosebite.

Ion Dună

POEZIE

„CEREMONII SUAVE”

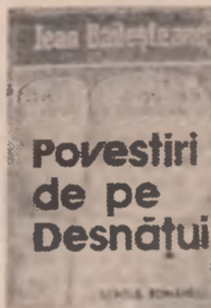

Liviu Visan scrie o poezie ceremonială, cristalină, usor de pătruns, adică fără mari eforturi de interpretare, apropiată afectului și derulată în sonorități plăcute. Tenta educativă nu se ascunde, este deci o poezie didactică, observîndu-se intenția de a-i învăța, desigur, mai tîrziu în viață. Sentimentul iubirii de tară se traduce în versuri simple, usor de reținut, cu penetrație directă spre suflet. Într-o imaristică simplă, este exprimat un sentiment profund: „Dragostea de patrie, iată, / nu recrutează și nici nu se lasă la vatră // Nu are număr matricol / sau serie, ca arma, / dar nu se împrumută, / nu se pierde / și nu rămîne-n rastele / cînd sună alarma // Iubirea de patrie / nu se îmbracă / și nu se dezbracă / la poarta cazarmii / cu veste înodată / Sentimentul acesta / nu se poate învăța / doar într-o oră de cursuri / sau într-o zi, / cum nu se poate uita / toată viața”. El este cea mai grîitoare carte de istorie / cu eroi / care vin către noi / din memorie / Sentimentul de patrie / este inima noastră fierbinte, / este limba română / strălucind în nemuritoare cuvinte” (Dragostea de patrie).

Al. Ruja

PROZA

FARMECUL ORALITĂȚII

Ceea ce interesează în cartea lui Jean Băileșescu („Povestiri de pe Desnați”, Scrierile române, 1988) este maniera narativă din povestirile sale. Genul este ilustrat prin două tipuri distincte de lucru care împart volumul în capitolele mari: „În drum spre casă” și „Pe Desnați”. În primul, înțîlnim apetitul pentru oralitate cu sublinierea elementelor de comic ce survin din impactul gândirii personajelor cu realitatea, în timp ce, în al doilea, confesiunea solemnă ocupă ponderea paginilor. Formulele ar intra chiar în contradicție dacă autorul nu ne-ar preveni asupra intențiilor prin structurarea amănunțită. Singurul element de legătură rămîne Desnațiul, ca spațiu originar de desfășurare a epicului și putînd însemna, totodată, ca element simbolic, curgerea și, în același timp, permanența.

Prima parte e scrisă cu har anecdotic („Poșeta”, „Nuntă la salon”, „Norocul lui Ion Băieșu”, în cele mai multe pagini cu o debordantă oratorie, în care autorul intervine doar pentru a doza efectele de astepăare sau insolitul din finalul unora dintre povestiri. „În drum spre casă” este redarea fidelă a monologului lui Tantu. Acesta se întoarce pe moloanele cărîri acasă, cîntînd „Fă nevastă, eu sînt beat, / Iar țî-e rîndul să te bat, / Să te bat, să te omor / Cu coada de la topor”. Orașul e așezat și sculent, dar prin ea se disimulează, cu discreție și amară tristețe, o existență personală trădată de toți cei apropiați. În schimb, „Poșeta”, proză cu personaje „de oras”, nu mai are aceeași savoare la lectură, cu toate că efectele „înșir” ale poeziei sînt numeroase. Proza e cuminție, lipsa de profunditate a personajelor se resimte, chiar interesul pentru relevarea unei psihologii a individului fiind diminuat.

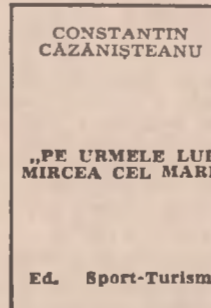
În sfîrșit, „Nuntă la salon”, amintește prin rezucă și comentariu detașat ironic, de modelul urmat, care e acela al povestitorilor lui Ion Băieșu. „A doua parte a volumului se referă, cum aminteam și înainte, tot la Desnați, dar naratorul coboară cu subiectele sale în timpuri imemorabile, într-o lume ce „vorbea în basme”. Într-o lume în care „toate erau parabolice” („Roata”, „Peste noaptea”, „Legătură cu prieten”, ca mod de a transmite o înțelegiunții de viață. Metafora și „culoarea” cuvintului dispar din povestiri, economia limbajului conduce spre o amotă și tonalitate specifică lumilor inaccesibile în care problema de sentiment pot exista în măsura în care sînt și probleme de conștiință. Articulate pe dihotomie relaționale din universul literaturii mitice care se întoarce spre fantastic (părinți-copii, bine-rău, cumpătare-vicii, adevăr-neadevăr, erou-om obișnuit) aceste povestiri exercită o influență tainică asupra realității înconjurătoare, introduse în viață cu scop terapeutic.

Abstractizarea excesivă a povestirilor-parabole reprezintă în cele din urmă un prejudiciu pentru talentul lui Jean Băileșescu care mi se pare a se mișca lejer, fără efort de construcție și invenție; prima parte a cărții reprezintă o cale (scritoricească) demnă de urmat.

Lucian Chișu

2) Jean Băileșescu: „Povestiri de pe Desnați”, Editura „Scrierile române”, 1988.

PE URMELE LUI MIRCEA CEL MARE

Apărută după memoria sărbătorire (din 1986) a celor 600 de ani de la urcarea în scaunul Țării Românești a lui Mircea cel Mare — eveniment preluînd apariția unor lucrări de istoriografie ce vor rămîne pentru totdeauna de referință — recenta lucrare a lui Constantin Căzânișteanu, valorificînd ultimele cercetări în domeniu (cu un minus — slnteza academică, fundamentală, „Marile Mircea Voievod” se învîrte în ampla operație de evocare și reconsiderare, pe temeuri științifice, a memoriei marelui voievod, urmărit nu numai ca diplomat ori comandant militar strălucit, ci și ca „gospodar”, ori ziditor de cîtoroia, adevărate monumente de artă medievală.

Țipărită într-o colecție de prestigiu, cartea e scrisă cu suplete și talent, dovînd o acuratețe științifică de sorginte bibliografică, în modulația unei monografii ce ambiționează să fie exhaustivă. Este cartea unui istoric care știe să adune și să confrunte informațiile și care vine asupra acestora cu o viziune mai largă, integrală, de context european. Și care știe, pe deasupra, să iasă din catehismul specializării, restrîns ca orice dialog de inițiat, și să se adreseze marelui public, îndeosebi tineretului studios, într-un „scenariu” de sevențe monografice deopotrivă instructiv și atractiv. După clarificarea apelatului de „cel Mare” (B.P. Hășdeu, A. D. Xenopol, Eminescu...), ce a cîntit, în istoria culturii noastre, memoria voievodului cu nume de un etimologism pacifist (mir = pace), C. Căzânișteanu evocă situația social-politică a țării, stătuatul ei de independență în cadrul aceluși sistem politic medieval denumit suggestiv, cîndva, „Commonwealth-ul bizantin” (D. Obolensky — The Byzantine Commonwealth, Londra, 1972). Pe urmele titlaturii

În poezii declamative, usor retorice, se dezvăluie atitudini pure, sint cuprinse elementele unui cod al comportamentelor față de dimensiuni definitorii pentru existența umană. Poetul nu este preocupat în primul rînd, se pare, de savoare estetică a creațiilor sale, dar nu i se poate nega capacitatea de a verifica usor, în tonalități lirice care transmit emoția firesc și direct. Această ciclurile Rouă de gînd și Ordin de Ioannă, înțîlnim și aici, fragmentar, poezii memorabile cum sînt Spațiul roșilor („Nici la marginea sucului indivizibil nectorul cuvîntului nu apune, / sîntem plătisii eterneli grăiri / în cetatea de iubire a limbii române”), sau Introspecție: „Împovărat de vorbele roșii / ni se opreste vîntul între plete, / întocmit ca-n prîrul de cîmpe / mătasea învîrțită / smalt de pietre / Golum în noi de lingse avîntare / ca pe un vas ce ne conține încă, / să măsurăm cum dorul ne inundă / și-apoi iubirea cit e de adîncă”.

În ciclul Ceremonie suavă, poezia se interiorizează, elementele din real trec prin filtrul afectului. Poetul este un naturist, cadrul propice și apropiat sufletește îl reprezintă natura. De aceea înțîlnim în poezie valul de larbă, firul de larbă, satul, lacul, iastării viței de vie, rug de zmeuri, nuia de singer, floarea de eais, surful cu lîntiță, lujeri de eucate, finete, laptele lunii, ramul de leandru, castanii, paștea jilavă, fîrurile de vite. Este un peisaj campestru, de deschidere largă, lășînd gîndul să treacă nestîngherit peste imensitatea elementelor cîmpiei, pe care le apropie meditațiile poetice. Se poate cita din Elegie, Mit rustic, Aleax, Inserare, Ceremonie suavă, Ritual, Frunză arină, Peisaj cu dragoste, Liniste timpului, Recer, Făcîlitate floridă, Viziune, Apă vie, Elemente primordiale, De dragoste, Extaz, Respirație, Descințe, Zodia cumpenei. Liviu Visan are simțul ritmului, în poezii ce deschid viziuni de meditație asupra raportului cu timpul trecător: „Însă vom mori, secundă să o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii risipire, / înforțați ne împotrivim trupurile dincolo de moarte, / secunda se închide asupra secundă și o punem pașilor lespede, / alergări să nu-l mai fiu undă în ecuația crea repede, / să pămînt peste cîndă-n finețe, într-o închipuită oprire / ca în fără-de-bătrînețe vail plîngerii

ANUL PATRUZELEI ȘI PARUL

August glorios

Acești statornici codri, care-au fost mai biruitori de oști ca de furtună, fiindu-i țării vrednic adăpost de cind viața Dacia străbună — o, codrii mei din arcul carpatin, care-au cîntat sub auzul de soare, cu jderi, cu vulpi, cu ciuturi și cu vin să bea din ape fragede răcoare!

Aceste dealuri îndelucite-n vîi cînd focul verii se-mblînzește-n ele — și-aceste tot mai rodnice cîmpii cu griu bătut în maci și-n albăstrele,

le știm de veacuri, de milenii lungi, dovezi perene ale zestre sfînte la care doar cu sufletul ajuungi, din piatră-n piatră cercetînd mormînte.

Noi, mai vîrtos cu-al inimilor scut decât cu cîite-o sabie sau schișă, le-am apărut de vîfulor trecut și le-am purtat, cu dragoste, de grijă.

Căci fără Mircea, Ștefan sau Mihai, n-am fi atins eroica menire de-o lină înimă și-un grai pe-al nostru steag ce-a însemnat Unire.

Iar toată forța trăiniciei Uniri am pus-o-n visul ce-a purtat scînteia către văpaia mării dezrobiri din slînta și — a Douăzeci și treia.

Aceste fapte se cuvîne-acum a cîinsti cu-nflăcărate slove, din vada-n care-și taie Crișul drum, pină-n argintul sprintenei Moldove.

Și-mbujațor de-al visului temei s'întrecem pașnici sub egida muncii spre bolțile milenului trei, purtîndu-ne, frumoși pe umeri, pruncii.

Andrei Ciurunga

Gînduri

Unde se frîmîntă pîinea unde pomii dau în floare

Unde fierbe în furnale viu, oțelul României

Unde grîul își înalță Săbiile către soare

Unde cîmp rădăcină modic

Unde scormonește-adiacul

Unde miner după cărbune

Unde șomii se înalță noaptea singuri lingă Lună

Unde este Vatra Țării și mormintele străbune

Unde un vapor se luptă

Cu oceanul în furtună

Unde cresc puhoișe-n vaduri

Digurile s'înt rupă

Unde oameni cercetează prin materie c-e lupă

Avem gînduri pretutîndeni totul să se-nfăptuiască

Și belșug s-avem asemeni toți în Țara Românească.

George Peagu

Cîntînd în August

Cîntînd în August țara își cîntăste

Erol și oameni simpli, laudători

Cu faptele prin care-au scris în vreme

Nume de liniști, lupte și bărbăți

Cîntînd în August, ca-ntr-o casă mare

Ne este casa țării sărbătoare

Și fiecare loc curat, cîntînd

Ne laudă cu tot ce s-a împlinit

Din ce-au visat cei mai bătrîni ca noi

Pe cînd nici nu știau cî sînt eroii.

Teofil Bălaș

Prin tine August

Prin tine August am învățat să-nțindem

haina veșniciei

peste acest pămînt;

prin tine partid am înălțat coloanele iubirii

prin marea simfonie și ca un unlc cînt;

prin tine țară și prin oamenii tăi harnici

am devenit alți Oameni,

cu noi rosturi, cu noi doruri,

cu noi chemări spre orizonturi noi

ale omeniei, ale măreției și ale demnității,

noi, oameni ai dimineații

și al noilor ce drept se-nalță

spre comuniste țări

cu adieri de zori

și în culori de vară;

în vatra veșniciei

în iubită țară.

Și Augustul cu soare seamănă prin tine tineretea,

fericirea ce s-adună prin noi

și pentru noi și aduce frumusețea

pentru acest pămînt cu flori.

Horvath Dezideriu

Zări limpezi

Zări limpezi, nu-i loc de cenușă

Și nici durerea nu se mai adună,

Sonetul ce din bucurie-i scriu

E tinăr, — a-nflorit, nici gînd s-apună!

Mă-nalț și eu cu el, o, gîndul viu

Coloanei noastre-adiaci i-aduc cunună

Cu-aripi de foc ce bat în argintiu,

Și sufletu-mi de bucurii răsună.

Și cîntecul e-n fiecare secundă

O răză ce-a aprins lumini în oră

Și-n zarea sinilice ca o undă

Flutură-n vînt eșarfa tricoloră

Cu-o stea în vîrf — unică între stele

Astru vișînd și crez al Țării mele.

În trecerea prin timp

În trecerea prin timpul ce-mi fu dat

Contemporanii mei, precum străbunii

Aprînd în vatră flacăra minunii

lubire ca lubire a-ngemănăt.

Poporul meu în orice timp aflat,

Odoare noi adăugă cununii

Cuvîntul drept și fapta-nțelepciunii,

El limba, portul, datini a păstrat.

Însingurată nu ne este firea

Cuvintele din inimă pulsează,

În mine ești poporul meu — trăirea

Ce-i viitor de astăzi, tu, cutează

Iar gîndul tău în fiecare cuvînt

E Patria, lumină pe pămînt.

Lumina marelui August

În anul acela roșu ca focul

toate-anotimpurile patriei

se-adunaseră într-o singură lună

spre-a-și începe din ea germințiile.

O lună din care

continuu se naște

noul timp al patriei.

Din Augustul acela mureș

pămîntul se-nchină oamenilor —

de la prima lui brazdă

ascultătoare.

Azi, toate cîntecile

curg dinspre izvoare

iar glia țării s'înt

statuile vil.

Citesc lumina marelui August

pe chipul oamenilor.

În fata acestei lumini

poemele mele

se-nchină.

Cedimir Milenović
În românește de Dim. Rachici

Desen de Ilie Florin

film

f

„Păstrează-mă doar pentru tine...”

...este o cunoscută romanță compusă de Ion Vasilescu și interpretată de Dina Cocea în filmul lui Ion Sabighian — O noapte de pomină (1939). Ea devine lătmotivul unei comedii lirice al cărui scenariu scris de regizorul Mircea Mureșan, fără a suferi prea mult de păcatul originalității, propune o poveste de dragoste inspirată de universul amfiteatrelor Institutului de arhitectură.

Protagonistii, Tudor și Livia, sînt studenți aflați la vîrsta orgoliilor și entuziasmelor, a ambițiilor și problemelor sentimentale. Capabili să vadă pe planșeta viitorul urbanistic în proiecte îndrăznețe, mai puțin pregătiți să facă față unor minore neînțelegeri, eroii filmului regizat de Virgil Calotescu, își consumă mîncul lor „divorț”, mai mult de principii decît de afecte, într-o perioadă de practică evocată ca o splendidă vacanță studențească. Din respectivul segment temporal nu lipsesc, în cluda inspecției cadrului didactic îndrumător (interpretat cu înțelegeră de Adela Mărculescu, puțin incomodată de schematicismul personajului în care au cantonat-o în ultima vreme o serie de cinești) escapade montane cu un ARO pilotat de un fercheș inginer (Răzvan Popa), idila sugerată cu un pictor în devenire

(Cornel Ciupercescu), întîlnirea hăzoasă cu un simpatice alergător solitar, amator de marșuri în perspectiva performanței (Vasile Muraru), plimbări în minunate peisaje argesene (Transfăgărășanul, Valea cu pești, Curtea de Argeș) și, în final, odată cu anularea tuturor neînțelegerilor o plimbare cu o barcă cu motor.

Tonul comediei este dat de personajul Miopului-Sile, înarmat cu ochelari și binoclu pentru a urmări, păzi, salva iubita prietenului de pasagerele tentații afective ivite în turistică practică de proiect. Interpretat de Marian Răles, Miopul respiră candoare și sinceritate, personajul rămînd original și firesc în limitele unui rol ce lasă destul cîmp liber improvizăției.

Cătrinel Dumitrescu, cu un plus de experiență, și Tudor Petruș — interpretul principal, se identifică cu suficiență ușurînd în datele unor personaje tonice, oferînd naturalele replicilor și gesturilor, încercînd să depășească sîrăcia caracterologică a scenariului.

Regizorul Virgil Calotescu, convertit la comedia cu Buletin de București și Căătorie cu repetiție, dar nu mai puțin pasionat documentarist (autor a peste 150 de titluri) aduce în epica filmică decorul marcat al unei

Capitală surprinse sub semnul actualității marilor transformări arhitecturale, precum și acela, deja amintit, ce degajă faramecul plaurilor argesene. Acest decor — autentic personaj al filmului, reține deseori, prin calitățile sale magistice, mai mult privirea spectatorilor, decît așa-zisa confruntare a destinelor studențești, decît convenționala poveste de dragoste agrementată cu momente de umor factice.

Printre colaboratorii acestei comedii de vacanță se mai cuvîne a fi amintit operatorul Gabriel Cobanșian, compozitorul Dan Ardelean, autoarea costumelor Ileana Mirea, scenograful Mircea Ribinschi, monteaza Adina Georgescu-Obrocea și inginerul de sunet Nicolae Ciocă. În roiri episodice, nedeșăbind atribuțiile prezentelor de circumstanță mai apar Rodica Horobă, Margareta Pogonat, Juleita Strimbeanu, Corina Constantinescu, George Motoi și Costel Constantin.

Tinzind să devină un gen predilect pentru mulți cinești, filmul cu tematică pentru tineret impune, în cazul acesta, o anumită rigoare a scenariului, prea mult situat în ultima vreme în zona unor laxe comedii lirice, deconectate, dar facile, pentru a ascunde mai degrabă lipsa de substanță și convenționalismul conflictelor și superficialitatea personajelor. Numai propunînd spectatorilor eroi viabili și conflicte autentice, situații complexe și psihologic convingătoare scenariștii și regizorii ar putea răspunde exigențelor firește ale spectatorilor, și, în mod special, ale celor din tîndra generație, care ajung, prea des în ultima vreme, să-și vadă viața pe ecran ca o schematică poveste de dragoste traversată de momente vesele și melodii ritmate.

Călin Stănculescu

Spre deosebire de alte genuri artistice și în general de tot ce poate de clasa la un moment dat întrebări, răvășiri de conștiință, impacturi turbulente și adevărate aventuri ale spiritului, teatrul la radio-tv este mai totdeauna nespul de tonic și reconfortant prin limpezimea lui fără pic de echivoc. Totul se vede și se înțelege de la bun început, orice telespectator pricepe repede și eficient despre ce e vorba. Așa s-a întîmplat, evident și cu adaptarea pentru televiziune a Ultimei curse de Horia Lovinescu (o piesă de vacanță a celui ce-a fost un mare dramaturg al literaturii române contemporane) spectacol limpede și coerent din punct de vedere regional (Olimpia Arghir), cu o intriță simplă și atrătoasă pentru toată lumea. Totul este asadar la vedere: deznădejdea sportivului de performanță, vîla dobîndită cu eforturi personale, facilitățile iubite-acrițe ahtiat după celebritate și căsătorii de efect, pe care trebuia să-ne-o facă definitiv, nespul de simpatia Cezara Dafinescu, solidaritatea fratelui mai mic, superficialitatea funcționarului de la federație, spontaneitatea pură și camaraderescă a studentului la istorie pe care se chinula să-ne-o facă simpatice o tină-ță acrită, osteneala performerului, le-

haralamb zincă

MEMORIA VETERANILOR

DOSARUL CĂRȚII „REVELION '45”
— Documente, mărturii, scrisori —

Intrebare: Unde v-a găsit ziua de 25 octombrie 1944?

Răspuns: Armata 4 română, în strînsă legătură cu trupele sovietice a reușit după două luni de zile de lupte neîntrerupte și mari pierderi și suferințe, să nimicească forțele hitleriste și horthyste din Transilvania. Apoi acest efort a însemnat eliberarea orașelor Carei și Satu Mare în ziua de 25 octombrie 1944, restabilirea frontierei de stat din anul 1940, dusmanul a fost izgonit pentru todeauna de pe pămîntul României. O mare sărbătoare pentru Țara noastră — prin această se stergea pala nedreptății fasciste. Ardealul revenea la sinul Patriei mame — România.

Eu, în acea vreme, eram șeful biroului operațiilor al Regimentului 96 infanterie din cadrul Diviziei 19 infanterie din Corpul 7 armată și trecusem Tisa la Mindszent, în noaptea de 11 spre 12 octombrie 1944.

La data acestei mari sărbători, 25 octombrie 1944, ne găseam cu regimentul în plin atac în zona Alpar, la vest de Tisa, zi în care regimentul nostru a capturat 82 de prizonieri și mult armament și munții, cîstînd această sărbătoare mîreață prin fapte de armă.

După cum am amintit, în noaptea de 11 spre 12 octombrie 1944, Regimentul 96 infanterie a trecut primul Tisa la Mindszent, cu misiunea de a realiza un cap de pod împreună cu elementele ce mai existau din Divizia 243 sovietică dincolo de riu. Cap de pod necesar trecerii Diviziei 19 infanterie și Corpului 7 armată.

Aici am avut onoare să trec pe primele elemente rîul Tisa, la orele 22, făcînd siguranța trecerii batalionului 2. Aici am asistat la cel mai sever examen la care a fost supus regimentul nostru. Aici am văzut scene și sacrificii nevădute. Aici s-a întîmplat să văd și să trăiesc momentele culminante ale unei bătălii la care participau doi adversari: unul hotărît să-și apere libertatea și independența, iar celălalt hotărît să nu cedeze, să lupte îndrîjit, cu toată încredințarea.

Scene de eroism în care ostașii noștri au dovedit din plin că știu să se dăruiască cu trup și suflet cînd este vorba de patria lor, aici au arătat că n-au pierdut nimic din aptitudinile de luptă moștenite de la strămoșii lor daci. Aici Regimentul 96 infanterie și-a acoperit de glorie. A fost lăudat, a fost citat prin diferite ordine de zi.

Inamicul a fost distrus și alungat, iar cel care au supraviețuit vor ține minte toată viața această singeroasă înclățare.

Intrebare: În ce zi v-ați lăsat de prima centură de apărare a Budapestei?

Răspuns: După luptele de la Alpar, unde inamicul a fost forțat să se retragă precipitat și nu în prea mare ordine, urmărirea lui s-a făcut încontinuu, ziua și noaptea, fără a se pierde contactul cu el și fără să-și răgaz să-și răfăc forțele. Obiectivele au fost ocupate unul după altul, iar rezistențele izolate nimicite sau capturate.

În 40 de prizonieri și două tunuri antitanc intrau în patrimoniul regimentului.

Înaintam vertiginos spre Budapesta — obiectivul principal al eforturilor noastre — cu dorința de a nimici horthystul în biroulul său și a merge mai departe, pină la victoria finală. Morul luptătorilor era ridicat. Contam pe această forță.

În jurul datei de 15 noiembrie 1944, în apropierea zonei Dány-Valkó-Isaszeg, într-un teren complet acoperit, cu forme variate, cu înălțimi în jur de 200 m, rezistențele inamicului se simt din ce în ce mai îndrîjite. Ne aflam în fața primei centuri de apărare a Budapestei. De aici, un buletin primit de la Divizia 19 infanterie confirma acest lucru, informîndu-ne că în jurul Budapestei se aflau trei centuri de apărare puternic organizate din timp, cu cîmpuri de mine, rețele de sîrmă, adăposturi betonate, cazemate etc. Un prizonier maghiar, ofițer de pionieri, ne-a dat și o schiță sumară asupra acestor poziții, care a corespuns intru-totul cu realitatea terenului.

Pe aceste poziții dușmanul intenționa să se apere pină la ultimul om. Terenul acoperit ne-a îngreunat simțitor acțiunea. Am avut multe surprize, inamicul devenind din ce în ce mai agresiv. Executa dese contraatacuri cu infanterie și tancuri.

În ziua de 15 noiembrie 1944, batalionul 2 a

BEREȘTIA NOASTRĂ

23
AUGUST

fost contraatac în sectorul companiei 7, prin pădure, în flancul stâng, cu infanterie și tancuri. Atacul realizat străduindu-se să pătrundă până la decimeze aproape întreaga companie în frunte cu comandantul său, căpitanul Ilie Crăciun, care a fost lovit în plin de un proiectil tras din tanc. Golul din dispozitivul nostru a fost de îndată umplut de pionieri, iar înamicul a fost respins cu mare pierdere, punându-se în retragere — cele care au mai rămas întregi — au făcut cale întoarsă.

În ziua de 26 noiembrie 1944, printr-o manevră iscusită, batalionul 1/96 a făcut prizonieri un subofiter, un stejar și 70 de soldați înamici.

Pină în ziua de 26 noiembrie 1944, am izbucnit să oprim toate încercările inamicului de infiltrare în pozițiile noastre, cu mari pierderi pentru el. Singura greutate a dificultății pentru noi a fost înaintea noastră, în timpul acțiunii prin surprindere, datorită terenului acoperit pe o suprafață mare. Aceasta ne-a împus ca orice mișcare înainte să fie precedată de pașii de cercetare. Sub siguranța lor inamicii nu erau în stare să ne urmărească.

Întrebare: Care au fost relațiile cu populația în luptele din interiorul Budapestei?

Răspuns: În luptele din interiorul orașului, după ce hitleriștii își părăsiseră pozițiile, locuitorii se atachau repede de noi, deseori erau speriați. Uneori ne dădeau informații prețioase asupra inamicului și ne sprijineau. La rîndul nostru, și noi i-am ajutat împărțind alimente copiilor, bolnavilor. O făceam din toată inima, cu profunde sentimente omenești. Doar luptam cu hitleriștii și horthyștii, nu cu populația Budapestei.

Luptele în interiorul orașului au fost grele, trebuia să luptăm cu un inamic ascuns pe după ziduri, înăpura ferestrelor, a ușilor, camuflați pe la colțuri de stradă, în tavanul subsolului, pe acoperișuri. Ni se cerea o extraordinară atenție, abilitate în mișcări și trageri. Lupta cu grenada devenise actuală, mai intervenea și baioneta — lupta corp la corp — desi era de modă veche. În asemenea dramatice situații, soldatul român, obștinaș de mare, care era în ciușă pași de el, s-a dovedit un excepțional de bun luptător, nu și-a pierdut cumpătul, nu și-a pierdut omnia, a acționat cu sine rece și demnitate. A avut de la cine moșteni aceste formidabile calități.

Întrebare: Ce ne mai puteți spune despre tradiția de luptă a Regimentului 96 infanterie?

Răspuns: În luptele grele duse de regimentul nostru pină la Budapesta și în interiorul acestuia mare oras, au fost jertfe supreme, au fost acțiuni demne în general, a fost o înclinație maximă care s-a soldat cu mari sacrificii omenești. Inamicii au fost înfrinși desi credeau că Budapesta îi va adăposti pină vor încerca să o ia.

Făcînd o mică incursiune în acțiunile de luptă ale Regimentului 96 infanterie, de la plecarea sa din garnizoana Caransebeș și pină la Budapesta, aflăm: În septembrie 1944, batalionul 1/96 infanterie intră în componența Detasamentului Păuș în zona Radna-Phuș-Lipova, lund parte la lupte violente, inamicul intenționînd să pună stăpînire pe defileul Muresului. Aici apare pentru prima dată luptătoarea ostas Elena Chirîță, care vine voluntar în ajutorul răniților din batalionul 1/96 infanterie. Ba mai mult, ia arma în mînă și contribuie cu puterile ei la apărarea pozițiilor atacate cu înverșunare de inamic. Pe Elena Chirîță am mai întîlnit-o după trecerea Tisei, în rîndurile aceluiași batalion, cu dorința de a-l ajunge în continuare pe rîniți și de a le alina durerile.

În jurul datei de 15 noiembrie 1944 o găsim pe Elena Chirîță la Compania de pionieri, cea unitate care a intervenit pentru recuperarea pozițiilor pierdute de compania 7. Am văzut-o lund tînd, trăgînd fără încetare și cu efect în inamicul care, în cele din urmă, a fost oprit și nimicit. Ce ne spunea Elena Chirîță? Pansa rădăcina de hotar, o rădăcină de hotar, o rădăcină de hotar, cadou soției din țară cu ocazia Anului Nou. În general, era o prezentă aparte pe linia de foc a batalionului 1. Așa a ajuns și la periferiile Budapestei.

În ziua de 1 ianuarie 1945, Elena Chirîță, fata-ostas cu ochii mari și o plăcută înfățișare fizică, s-a ridicat la atac împreună cu tot Regimentul 96 infanterie. În țara noastră — Budapesta. A căzut în timp ce se pregătea să facă un salt înainte. Un proiectil de brand a explodat în fața ei, la cîțiva pași. Era prima zi a Anului Nou 1945. I s-a acordat imediat ajutorul necesar, dar rana a fost gravă și, totuși intervenția medicilor, s-a stîns din viață într-un spital din Arad.

Despărțirea de luptători a fost impresionantă. Numele ei a rămîne vesnic în sufletele și în cartea glorioasă ale eroilor Patriei.

Intimplarea face ca eu, în ziua de 10 ianuarie, să mă îmbolnăvesc; medicul regimentului, maior dr. Grecuș, mi-a dat în mînă postul de prim-ajutor al regimentului. Timp de 4 zile am stat învelit în ceasuri uide, refuzînd categoric transferarea la spital. Medicul m-a supravegheat atent și în a patra zi, dimineața, adică în ziua de 14 ianuarie, am plecat însoțit de dînsul la punctul de comandă al regimentului. Ajunși acolo, am găsit în loc de P.C. un munte de moloz, nimic rămas întreg. Tot personalul care deservea comandamentul, împreună cu comandantul regimentului, colonelul Mihail Gheorghiu, își găsise moartea sub dărîmături.

A fost cea mai îngrozitoare zi pentru mine din tot timpul războiului antihitlerist. Am cules din ruine resturi din corpul celui care a fost colonelul Gheorghiu, pe care le-am îngropat în cimitirul eroilor din Cîntoca, spre vesnicia lui odihnă. Și acum, cînd scriu aceste rînduri, ochii mei sînt umeziți de lacrima vesniciei amintirii.

Continuare în pag. 7-a

Florion Niculici: „Din inima patriei”

Luminările RIULUI-MARE

mare-i cutezanța neamului liber —, ar fi sîntit într-un moment de străfulgerare poetul și imi place să cred că (iluminat de rostul acestui vers s-a gândit la Brăncuși, cel care a îndrăznit și îndrăznind a înainta în spațiile aște de țări ale spiritului și, repet, îndrăznind a umit lumea neuitind însă nici o clipă să facă din orașul său natal o veritabilă capitală a spiritului. Un punct de reper universal grație altitudinilor visului său. Cioplind în „spațiu” el a intuit unul din sensurile cele mai înalte ale firii vizionare a poporului nostru. Mă gîndeam la acestea în drum spre locul pe care mi-l alessem să încerc să înțeleg și mai apoi să notez, un loc aparte (oare nu toate sînt așa?) pe care nu-l mai văzuserăm nicodată dar despre care știam destul de multe. (Paradoxul pe care-l mai resimțeam în nenumărate rînduri, se „potrivea” de minune, acela că abia cînd aflai mai multe ajunși să te resemnezi cu gîndul că știi, totuși, foarte puțin, ori, în tot cazul, nicodată totuși... Cîntăc-mă la întoarcere filele carnetului n-ai putea spune că nu ai simțit pentru cîteva momente „prizonierul” paradoxului de care pomeneam). Despre toate aflasem din cărțile de istorie, despre Amenajarea hidroenergetică de la Rîul Mare — Retezat știam din reportajele apărute în cotidianele de mai bine de zece ani. Totuși, fiecare reporter își are oamenii „lui”, numai ai lui și e firesc să fie așa. Realitatea — această fascinantă zonă de ozon — se lasă (sau nu) descoperită.

Plouă de cîteva zile, plouă violent (dorm sîntem la „polul precipitațiilor” din țară, vorba unuia dintre oamenii din colonia Brazi) de parcă norii ar fi coborît pină aproape de creștetul brazilor. Din cînd în cînd, fugire buciile năpraznic despicînd trupul compact al straturilor de apă. Totuși, în colonie această „privilegiu” nu numai că nu sperie pe nimeni dar ea pare că se poate de obișnuit. Desi oarecîri temeri există... Ca orice poveste și aceasta pe care i-o propun inginerului Mihail Neferu, șeful biroului producție, este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și care va avea la terminarea lucrării înălțimea de 170 de metri) este construit din arși (adică întru-mul întrebare, fostul șef al lotului de la baraj imi spune: „Sigur, toată munca noastră depinde într-o măsură deloc de neglijat de factorul timp. Barajul propriu-zis (care are la bază 574 metri și

Barocul arghezian

Barocul în proza lui Argehi, subintitlată nu atât metaforic, ci în limba lui noi critici, atunci când operează cu elementele heraclitene: **Focul și apa sau basmul neîntreruptelor morfoze**, înmănușează în ea virtuțile unui critic și istoric literar talentat, pe care le-am întâlnit și în cărțile sale de până acum: **Creație și viață**, apărută în 1978, **Virtele lui Proteu**, 1984, **Vedere dinspre Euboa**, 1988. Cu o mare putere de muncă și o inteligență vie, Adrian Anghelescu a adus o substanțială, demnă de toată lauda contribuție la studiul dintr-o perspectivă modernă a literaturii române și la dezvoltarea teoriei și criticii noastre literare. Acuitate, seriozitate și originalitatea cercetării, structurarea armonioasă a metodei a răzătoare exegeze, simțul nuanțelor, intuiția critică, tinuta cumpănată a judecăților de valoare, talentul literar, în fine, o deplină stăpânire a fenomenului cercetat, respectiv proza argheziană, și de aici o libertate și o dezinvoluntă a exprimării rigurose, minime de a evita trusele și stilul dezbătător, sunt calități distincte care definesc personalitatea lui Adrian Anghelescu. Lipsa de grabă cu debutul editorial nu e un semn al comodității și-al indiferenței, ci un indiciu al seriozității intelectuale, al cercetării asidue și al ambiției laudabile de a evita trusele și stilul dezbătător, sunt calități distincte care definesc personalitatea lui Adrian Anghelescu. Lipsa de grabă cu debutul editorial nu e un semn al comodității și-al indiferenței, ci un indiciu al seriozității intelectuale, al cercetării asidue și al ambiției laudabile de a evita trusele și stilul dezbătător, sunt calități distincte care definesc personalitatea lui Adrian Anghelescu.

un alt Noe, stăpînul lui i-a plăcut să fie înconjurat de altele dragi necuvîntoare. În viziunea lui Adrian Anghelescu locul părea predestinat pentru Argehi. Acolo, la închisoarea Văcărești, cu oboseala bogiilor danțeste ale Infernului, acolo și-a durat apoi casa și a putut privi spulberarea anotimpurilor, eflorescența altor primăveri și înțelegea ceea ce veșnic devine a existenței pămîntului, nestatornicia timpului, precăritatea vieților, a căror ireversibilă cernere cite un clopot stinger sau un orologiu din vecinătate i-l vesteau. Între închisoare și mănăstire, Mărtisorul e un loc al contrariilor, de aceea, inteligent și inspirat, Adrian Anghelescu conchide: „Acest contrast fundamental al elementelor componente ale spațiului de viață corespunde propriului dualism lăuntric al scriitorului, dualism ce avea să-și afle deplina expresie în creația sa”. Pe coordonatele acestei viziuni, ne prezintă autorul exegeza sa, tinind, neîntrerupt, să sublinieze că „ori de cite ori contrariile i-au primejduit echilibrul firii, Tudor Argehi a știut să pună între ele, împacîndu-le, puncta anui drum, în a cărui zăreală, plăcut să dispară pentru a se regăsi pe sine în contactul direct cu lumea”. În această viziune arhitectonică de romancier, Adrian Anghelescu pornește adesea de la fapte biografice concrete pentru a se înălța la concluzii generale de o excepțională importanță și semnificație pentru întreaga operă. Ei e deplina conștient de acest lucru cînd scrie: „Putem destuși în aceste pasionante confesiuni efigia în nuce a scriitorului de mai tîrziu, precum și citeva din temele și coordonatele fundamentale ale creației și universului său artistic”.

Gabriela și Manole Adoc: „Independența” — unul dintre monumentele-simbol ai acestor ani de împliniri, de istorie demnă și liberă a poporului român.

Divagații pe marginea unor poeme

Onouă culegere lirică a lui Florin Mugur se dovedește a fi totdeauna de sugestii și stîrnitoare de asociații interesante, adesea chiar păsionate. Așa este și recentul volum de poeme, **Firea lucrurilor** (Editura Cartea Românească). De la început trebuie să precizăm că această **fire a lucrurilor** nu prezintă nimic comun cu milenar cunoscuta **retin natura** a lui Lucretiu. De la poetul latin încoace, citiți nu și-au mai anunțat în acest fel opera? Mai amintesc numai pe filosoful din Renanșter, Bernardino Telesio al cărui urias sistem în trei tomuri poartă tot titlul **De rerum natura**. Numirea culegerii lui Florin Mugur relevă, totuși, o traducere exactă — desigur coincidentă — a acelor vechi intitulări.

De fapt, numai două poeme urmează cu fidelitate anunțarea de pe copertă a cărții, justificîndu-se prin faptul că sunt cele două poezii (p. 11). Ambele prezintă versurile precedente prin aceeași **anafora**, dată de cuvîntul **firea**. Într-însele, dar și în alte poeme, se descoperă aci cite comori, cite esențe adăpostesc aspectele cele mai banale și mai obișnuite cotidian. Florin Mugur știe să sintetizeze exact în inima lucrurilor și totul în multe cuvinte. Nu-l reconșterăm într-insul pe Lucretiu, dar nici pe Robbe-Grillet, care defineștează sensurile și semnificațiile. Iată un exemplu: **cartoful, apatie, plin de forță**. Par contradictorii cele două atribute, dar, dimpotrivă, unul îl stimulează pe celălalt pentru a-l întregi.

Întrebare către ființa istorică

Urmare din pag. I

ontologiei — călăuzele rele neștiutoare de drumul cel drept al Ființei — dar sancțiunea aceasta nu s-ar abate oare nedăptor și peste a pură și simplă teorie care a făcut ceva și adoma istoriei, apoi mereu va asuma de ea, aceasta e probabil situația: istoria, tradiția, dătinile, adică temerurile tari și valorile de nimic clătinate încep a fi privite de către unii cu neîncredere și scribă, sunt totdeauna semne dese de îndemnare la o suprare a abelora. Însă Heidegger a atras atenția în acest chip atenția și distrucția, în sensul în care el a înțeles-o, nu e de un fel negativ, și ea e menită numai a vădi în tradiție pînutele ei pozitive; distrucția nu-și va propune așadar a nimici trecutul, imboldind doar la o critică a modului în care, ca să spun așa, ceva din ființă a devenit prezență înșasi: ceea ce este.

Întrebarea totuși și face, nu doar desfrîșă și desartă. Ispitește și fundează răspunsuri. Sub întrebare se întimplă deschideri, aici se elaborează și constituie, prin urmare într-o deschidere, întrebarea și răspunsul. Dacă istoria (tradiția, dătinile, mitologia etc.) de întreg, aceasta ducînd la anumite destrucțiuni, ceea ce obții provocîndu-le e lucrarea potrivită în infinita posibilitate: se creează și un răspuns acum? Unul — ne încredințăm, iată, și memoratului ciclu românesc al lui Paul Anghel — care să dea seama de fenomenul național și la celălalt capăt, de acoperirea (alte posibilități, surse și nesfîrșit) pe care acesta a instituit-o și o întretine. Acoperire, la rîndul ei, interogabilă. Dezvăluie (și al acum fenomenul) numai într-o conștientă cu opusul dezvăluirii, înfășurarea, ascunsul. Jocul adică fatal al tradiției și istoriei, jocul criticii, jocul întrebării și răspunsurilor. Aci însă, la autorul nostru, tocmai aceasta: un joc grav și responsabil despre felul românesc de a fi în lume — despre ființarea românescă și, cu alte cuvinte, despre interpretarea ei de sine. Adică, de fapt, ca la român — și aceasta înseamnă că ei vor fi fiind pe drumul cel bun al ființei — realul e înduplecat de posibil, cit este ea prezentă — și cit, încă, este ea istoric, cit tradiție (ca teaur al posibilităților neuite, care însă ne tindesc și așteaptă).

O istorie, în care documentul obiectiv de peste tot adunat, se despachetează și devine dintr-un lucru textele ce închipuie o lume; tradiții vechi și parce de vechi nemisate pronunțîndu-se deodată istoric; o în fine (cu)mințenă ce multă vreme a tinjît și acum s-a îndreptat în hotărîre fapțuri și se face, deopotrivă, fapțuire — acestea (și încă destule altele) populăză, sub mari simboluri, toate cele peste cinci sute de pagini ale **Intoarcerii morților**. Au menirea să învedereze — într-o poveste pară nesfîrșită, o epică adică de marl cristale în decipitare — unul dintre evenimentele capitale din existența noastră națională o etapă generativă (a numit-o îndreptăit Al. Zub, referîndu-se la secolele 18 și 19), caracterizată de ideea de naționalitate și de accelerarea ritmului istoric. Se vor fi petrecut și atunci (ca să dăm din nou cuvîntul filosofiei) „distrucții”, o critică a felului în care ființa românescă își găsește prezența, locuirea (un aici, un acum)? S-au petrecut deschiderile acelea către fapți în posibilitatea românescă. M. Kogălniceanu (care e personaj în roman) anunțase renașterea de ream și stimula fapta, lucrarea în istorie ceea ce adică acoperim și acoperăm în etnic trebuia să se dovedească fenomenal, o dezvăluire, prezență: tradițiile însele nu îndemnau oare la acest lucru? Eminescu (și el în carte) știa de ființa care nu e decît deodată cu propria ei adăpostire („dar noi jocului ne tinem”), la Petersburg, acesta: „aici greșii voi, după cum vă este obiceiul. Voi judecați prezentul dinpre trecut, în loc să-l judecați ca prezent, sau și mai bine, să-l judecați prin prisma viitorului.”

Structurînd universul arghezian în funcție de categoriile estetice ale barocului, Adrian Anghelescu le consacră mai multe subcapitole cu titluri metaforice și sugestive: **un personaj prețios**, o mască plînge și alta înșeală, omul civilizației de forme și aproximativ, omul-muscă, omul răzămînt al aiei, lumii pe dos în care dezbate cu gravitate și competență problema divinității, a binelui și răului și modul specific în care se reflectă în proza argheziană. Sfredelînd în tăinele opere, iscodind metafore și simboluri, deghind cuvintele pînă la nucleul cel mai adînc, decodînd inteligent pe multiple straturi, Adrian Anghelescu relevă cu acuitate critică deosebită notele satirice din proza argheziană, crezînd, că și Argehi, ca a osindî satira înseamnă a desconsidera intelectul.

Idea de baroc și conturează pe deplin sfera națională și sensurile estetice profunde de baroc în lumea satirică a lui Argehi, care nuanțat în universul prozei argheziane, pe care Adrian Anghelescu îl redescoperă inedit și original, cu muncă tenace, vocație de cercetător științific, talent literar și simț critic cu totul remarcabil.

„Intr-un fel — scrie Adrian Anghelescu — spațiul acesta avea să reprezinte pentru Argehi o adevărată mandală, o imagine mundi al căru centru și-l adjucează fără tăgadă «planeta Mărtisor» — simbol, primăvară, al edenului terestru, adevărată Arcă în interiorul căreia, ca

Un capitol, al cincilea, al lucrării e consacrat „deghizării și contrafacerii” în viziunea argheziană în care „adevărul este indivizibil”, iar „înșelăciunea se dovedește uimitor de multiformă în a-și disimula chipul”.

Supusă interogații istorice, în acoperirea pe care o păstrează rînduiala (o istorie efectuată) se stăruie critica — a răspuns filosofic; i s-a putut spune — dar continue — pe mîna și cum am văzut, „distrucții” (cu Heidegger), sau

Enigma carpatică

Poate că mai mult decît la oricare alt prozator român de azi, obirisile stăbilesc la Ion Lăncrănjan configurația sufletească și obiectivul este fundamental, de altminteri, într-o lume definită prin ruralitate și conservată prin existențe cu aparențe de impenetrabilitate, pe dedesubtul căreia clocotesc mari pasiuni încă necomșuate antropologic. Originea din Alba ardeleană, el a rămas ceea ce a fost, adică un băran român din Transilvania, dintr-o regiune cu oameni semeți și demni care păstrează încă și azi gîndul că, odată și odată, de peste un munte, va veni și pe la ei, iarăși. Crăisorul. Privit de la o oarecare depărtare și cînd nu se știe vîzui, omul își impune turbulatoarele, de ființă enigmatică și de mînenie aproape minerală, miscîndu-se greu și lent și arătîndu-se retracți. Însă lentoria este aci o știință și o deprindere a gesturilor esențiale și, deopotrivă ritualice, care lasă deoparte tot ceea ce este agitate inutilă și pitorească, vorbe înșasi, puturi și socotii, avînd exactitatea unor decizii care ascund raționări multe și împotriva cărora nu se poate face apel. Lîncește aceasta, pară rămasă din vîrnuri arhaice, are într-insă ceva de totem trăit în materie ponderabilă, în lemn noduros, și, scoberit din mîinii lui, cu părul umbrinos și nebulos, unde — trăsesc, imperial, urșii, Ion Lăncrănjan pare a păstra ceva din impenetrabilității acestei civilizații de străvechimi, care, poate, adora, cu două milenii înainte de noi, Ursul. Totul arată aci un om de Carpați, adică de stirpe veche trăind într-o imobilitate, care nu-i rezistență, ci o constință a unei civilizații complete de agricultori și de oieri, potrivită, prin experiență înșasi, cu o geografie ea însăși hotărîtoare în definierea unei umanități. O umanitate obișnuită cu istoria vitregă și întîrîră pînă la celula în credința că, în cele din urmă, adevărată și de noroc vechi autohton, va birui împotriva tuturor relelor.

Ion Dodu Bălan

Artur Silvestri

Centrul lumii

După opera lui Brebreanu romanele lui Lăncrănjan au în centrul desfășurării lor satul ancestral românesc fără de care existența personajelor nu este cu puțință. Nu pămîntul în primul rînd ca în Ion, nu aveau, ci viața satului, civilizația înaltă multimilenară, casa și vatra, pridvorul și poarta, natura din jur, casele atînsă de mina omului harnic, călul și vaca, mai ales călul, „El Zorabul” care vorbește, supraviețuiește, duce mai departe dialogul cu omul și după moartea acestuia ca în celelalte năvălă a calului tolstoian.

„Romanul începe impresionant, s-a remarcat acest lucru, sunt aci rînduri antologice, așezate iscusit de un iubitor de limbă și de un poet, impresia după lectură e indimenticabilă. Pe Dunăre, bătaia crunță trezind și ostiile oprindu-se, plutește la vale leneș un cadavru, e înșoțit de altele, de tot felul, și de tot ceea ce

Sint, în această insondabilă viață sufletească transilvănească o înclinare către așteptare și stăruință în fapta pozitivă pe lîngă ceea ce este clobă și vremelnic și, adeseori, împotriva lor; ei, așteptînd au această mînenie carnică și această lîncește de enigmă deși nu este decît o conduită de europeni „vechi” și uzurpați, pentru care „va veni o zi”. Și fiindcă, la aceste ooooo bătăine și ale căror vîguri s-au întărit prin vîștăduini bruite, timpul se măsoară cu mînenie și puterea de a rezista se definește prin monumente, outem zice și noi că „transilvăneșim” lui Ion Lăncrănjan s-a tradus într-o operă care, avînd monumentalitate, capătă va-

Edgar Papu

Ioan Alexandru

Desene de Ilie Florin

POSTA REDACTIEI

GANCEA MONA. București (clasa a XII-a) : Grele probleme ne punete. Majusculele care au născut rubrica „Scinteind în văzduh”. Sub numele meu nu știți dacă este o singură persoană sau dacă sint mai multe? (Vă asigur că numele meu este chiar al meu, că aparține unei ființe reale și că aceste ființe îi corespunde o persoană fizică individuală, dotată cu atributele unui organism non-multiplu, situată de care vă puteți convinge încercând să mă vedeți; dintr-un unghi de vedere metafizic, desigur că lucrurile pot sta altfel). Despre calitatea unor poezii se poate pronunța și „Timpul”, dar numai cu condiția ca ele să reziste în timp. Nu e cazul textelor din „Cantații și poezii”, descrieri stări adolescente firești fără a eșua să se transforme în adevărate lirice, convingătoare și expresive („Mi-e inima frică / Ca o aripă de pasăre-n zbor / Și ochii mei caută cruntul și necuprinsul dor” etc.). Nu-mi dau seama dacă, în timp, raportul din „Cantații și poezii” va schimba.

DOINA MOLDOVAN. Zărda. O recită frumoasă și bogată, versuri spontane, sensibile, care dovedesc oarece înzestrare. Nu au încă suficientă personalitate, rimele (pentru că scrieți în formă tradițională) sint mult prea la îndemână, ceea ce scade vizibil calitatea comunicării. Pentru încurajare încercăm să publicăm **Scroare și Ierburile nației române.**

ALEXANDRU DURAN. Pitești : „Ne-ar mai trebui de la țig și niște gaz, o traistă de gaz și ceva fineturi. / Naște Ioana lui Cula și să le-avem pe toate, / Ia și niște orez, scortisoară și foi de dafin, / Piper ne-a mai rămas de la crăciun” etc. Din puținele texte trimise cadent, desigur, atât interesul tematic, cit și înzestrarea dv. pentru o monografie lirică a satului. Promova principală, dincolo de expresivitate (cumva în suferință), ar fi ca textele să fie pe deplin realizate și atente de Paul Everac în **Șifeta nevăzută**, mai nuanțat urmărit în **Simplic coincidente** și rezolvat în condițiile unei contradicții de opinii — cu un dramatic zăbucim de conștiință — în **Puterea și Adevărul** de Titus Popovici. Aprofundarea problematicii morale, explorarea psihicului uman și urmărirea procesului de clarificare a ideilor revoluționare și aplicării lor în viața curentă, constituie un aspect al creației dramatice în cadrul marii dezbateri etico-sociale a literaturii umanismului socialist și atestă una din modalitățile de manifestare a patriotismului în teatrul contemporan.

LAURA TUDOR. Galați : 1. „...Și lampa singură s-a / stins / / doamne, unde să fie, unde să fie pe deplin realizate și atente de Paul Everac în **Șifeta nevăzută**, mai nuanțat urmărit în **Simplic coincidente** și rezolvat în condițiile unei contradicții de opinii — cu un dramatic zăbucim de conștiință — în **Puterea și Adevărul** de Titus Popovici. Aprofundarea problematicii morale, explorarea psihicului uman și urmărirea procesului de clarificare a ideilor revoluționare și aplicării lor în viața curentă, constituie un aspect al creației dramatice în cadrul marii dezbateri etico-sociale a literaturii umanismului socialist și atestă una din modalitățile de manifestare a patriotismului în teatrul contemporan.

Suflet patriotic din dramaturgia epocii străbute puternic și impresionant acțiunea și în piesa istorică la fel ca și în drama eroică ce reconstruie lupta pentru dreptate socială și libertate civică a comunistilor în ilegalitate, protejind în imagini convingătoare momente și chipuri reprezentative. Continuitatea istorică a rezistenței naționale împotriva invaziei din afară și a exploatarei din interior a comunității și libertate civică, esențial, în drama istorică. Sensul este al conștiinței patriotice, accentuat pe linia evocării, a retrăirii unor momente anterioare, din care răzbat accente de elocvență și robustețate vitalitate, stabilește linia dintre trecut și contemporaneitate. Eroii de ieri sint prin așezarea viitorului (prezentul de astăzi), „contemporanii” noștri, oferind fundal istoric al luptelor revoluționare ale maselor în perioada interbelică și în anii ce au urmat istorice date de 23 August.

Cu o incontestabilă tradiție (creația dramatică a lui Alecsandru, Hădeu, Davilla sau Delavranescu) drama istorică contemporană explorează episoade, evenimente și momente hotărâtoare, punind în valoare patriotismul poporului în cadrul unor acțiuni convingătoare, corespunzătoare opticii realiste și sensului dialectic. Dincolo de vibrația patriotică pasoptistă, prezenta în remarcabilă evocare a epocii în piesa lui Camil Petrescu, Bălescu, problema conștiinței se conturează ca o adevărată dramă a responsabilității față de destinul țării, implicând unori determinismul istoric-social în măsură a ființă — fără a-l putea anihila semnificația — fiind „Eroul (Viteazul), obligând alieții pe conștiința exponențială a diplomației concesive sau brutale violențe (Rares), umanizând figura votevodă prin simplitatea gestului, a reculegerii și încrederii în popor (Ștefan în **Săptămâna patimilor**) sau motivând în sens etic practica Justițiar (Iosif). Ca în explozia revoluționară de la 1848, ca în motivarea explicită a răscoalei țărănimii iobage din 1784 (Procesul Horea), insuccesul de o clipă nu înseamnă o rezolvare istorică definitivă, ci doar un moment de „intermitență” în mersul omeniilor spre un liman de libertate și dreptate socială. În fine, într-o viziune înnoitoare, reflecția filozofică, ironia și umorul se impun ca reale elemente de valorificare artistică în **Răceala** și **A treia teapă** de Marin Sorescu, supunând meditației contemporane evenimentele existențiale din trecut.

O notă patriotică de o rezonanță specifică aduce, în teatrul de azi, evocarea acțiunii eroice

Eroul necunoscut
Ducea țărâni-n mină,
Sărdea unul vis
Înaltul forare sus
În negura înimă,
Mă lumineză. N-are apus.
Cuvântul meu se pleacă
unui om oarecare...
Cum de nu-ți știu numele ?
E a intrat în istorie,
el vitejesc-n perfectă armonie
cu Cel Viteaz, cu Cel Mare,
lubri de vară
Așa cum mergeam mină în mină,
eu lângă tine într-o mare lumină
dăruim lumii dragostea ce o puteam
întrupa.
Nu ne străduim oare pămintul,
nu ne bucuram zarea ?
Deci pe-același drum de atunci înainte...
Dreți cu însemnul drumet sfinte...
Urmele nu se mai pot schimba !
Dreți prin August fierbinte...
Numai că acum privindu-ne în ochi
putem lumina !
Valeria Deleanu

Scinteind în văzduh

Lunea arca pe întinerie de munte
la poarta țărânelor :
— Ti-e frică de fulger, Marie ?
— Une mină mea, pentru o vreme.
Târziu suptelor înăpăra ninsoreale
la atingeră buzor :
— Frică de mine, Ioane, frică de minile tale...
Cerbil prindeau în priviri cochiliile la prară :
— Copilul meu, vezi de ce plouă pe ochii mamei !
— Plouă de liniste, iatăte !
Lunea arca, în plinset de ploaie
— Copilul meu, astea sint jărurile tale !
— Bine, iatăte !...
ALEX. DURAN

Ierburile nației române

Au culoarea lor.
Nuanțe aparte de suflet
Sint arzoare și dor,
Au numai iar și sunet
Primăvara, când înverzesc
Lumina lor întrece
Lumina astrului nostru cerese
Ce lină ele pare ne-nsemnă și rece,
Și dacă nu cad biruite de coasă
Se înalță piină la stele :
Vintul nu le aprică, răpada nu le apasă
Sint parurea ele.
DOINA MOLDOVAN

sarcastice din **Destin** („Luneacă nu prova-n valuri / săgetat de-a lumii miș / caut țărni pe lingă maluri / dar mi-e frică, ori mi-e silă ?” etc.), dar și aici ar trebui să aveți în vedere faptul că poezia nu este o comunicare pasivă, ci o artă, cea mai subtilă și mai extensivă artă a cuvintului; care ar trebui deci astfel gândită, simțită, înghițată, slefuită, încât să reziste atât comparației, cit și criticii. Dacă nu înțelegeți acest lucru, n-are sens să ne mai cereți părerea.

BURLEA MONICA. Brașov : Nu, poezia nu acceptă să fie o „plănușă din clipele de răgaz”. **MIREA MARIAN.** Otopeni (14 ani) : „Îi pasionează literatura de când era la grădiniță și ne roagă să-i publicăm poezia **Examen**. Deși miza este extraliterară, — cum înțelegem importanța unei încurajări, iar versurile, prin umor și cutezanță, lasă ceva speranțe pentru o viitoare evoluție, o reproducem : „Arbori de viață se înfrumusețăm de frică / Elevii — privesc pe furis, cu ochi de pisică / Speranța se farmă, în mania de frică regală — / «Examen», cuvint croit din substanță dulce și amară. / Amorul vieții crude de copil / Este închis pe vezi, într-un imens azil / Al vieții complexe, ca un ierbur / În care așez examen pe fiecare / Un polnicuș de frică plămădit, mîntea se luptă cu timpul hoțeste, / Și viața triumfă, în lanul de munci, tinerete / Și frică adormă, în primăvara, când viața renaste.”

MARIA P. București : Limbaj vetist și inexpressiv ; Fereastră surprinde însă început de stare lirică („Cenușa zorilor se-azătă iseră / de vânt, / Când mă gândesc / că fieri am înțeles / că să-l amăgesc / pe cel înțeles / colo...”), ceea ce ar fi extrem de nesatisfăcător dacă n-am întâlni și promisiunea din **Poeta pe buză** („Salvează această clipă speranță / precum prîntesea în vechime / pe celula cu un

semn destinul / condamnându-l din arenă / / Polenul ei și-a apăsă cindva buzura, / de aceea fiecare cuvint e-al roșegate se refuză toamnei. / Aștern-ei șușet alăgăte de timp / în cortul ei de nomadă / blănușă prețioasă din jafurile tale noștarne / pe-o câmpie deșertului. / În intrare ageră e busele indoleții, să-i sfîșie / misteriosul să-l. / Mă trimiteti.”

VALERIU IOCAN. Dej : Versurile scrise în memoria tatălui au într-adevăr un „caracter trist, de primăvară sacrificată” („Duminică aceasta este prima / de la tăcerea unei amintiri / pleacă înseamnă speranțe și-mpiniri / în suflet ca să-l pling se-a dar lumina”). Cînd vă veti mai obiectiv, veți observa că de sfera în esență împersonală a acestor mai trimiteți.

VANGHEL GABRIEL. București : Adresa-ți-vă răscoala „Ureca” (tranzistorul Marius Tupyru).

CARAMAN MARCELA. Constanța : De unde ai preluat dintr-un poem scris cu colțul limii și ce-o în însemnă el ? Apoi, ce înțelegi prin „neînțeleasă poeziei în sensul în care am înțeles-o în suflet poeziei noastre române” ? Bine-ar fi să cunoaștem ce toții ce-ai scris și ce ai înțeles din literatura universală marit pe-o de înțeles, căci, pe de pe la Doștorescu, înțelegem că, sint corecte, lipsite însă de dar și originalitate. Mulțumim pentru feedback.

ION ARBORE (Ie. Jig.) : mai trimiteți, **P. MIHAI** (București) : descrieți-l, **BUCCU LUCREȚIA** (Bistrița), **SIMEON LUCANU** (Vidra), **CRISTINA** (București), **MIHAELA MIHAI** (București) : Nu.

Gabriela Negreanu

Dimensiunea patriotică a dramaturgiei contemporane

Urmare din pag. 1

a comunistilor în ilegalitate, soldată cu dureroase jertfe, dar constituind prezența clară a victoriei împotriva fascismului și claselor posesdante în capitalism. Lupta antifascistă, asemănătoare cu lupta revoluționară în socialism, intră direct în istoria contemporană a țării și a fost prezentată ca stare în dramaturgia actuală. În retrospectiva faptelor trecute, nu e greu de distins două etape, pe care literatura și teatrul le-au readus în memoria prezentului. E, în primul rînd, rezistența în anii ilegalității, cu un deceniu în plus în timpul agresiunii fasciste, în decembrie căreia **Simeon Lucanu** de A. Baranga ne-a redat o imagine teribilă. Precedată de **Anii negri** (de același autor) frescă dinamică a sacrificiilor luptătorilor comunisti în acești ani, se impune trilogia lui Al. V. Iosif, **Oramii leptă**, cu evoluția eroilor autentici pe linia acțiunii revoluționare și înrolarea celor lipsiți de țărnia convingerii, căzuți în mrejele fascismului — temă complexă, variată tratată și în **Surorile Boga**, ce conturează noul sens al vieții eroinei în lumina începuturilor de afirmare a vieții noi. Interesată ne apare și diversitatea modalităților de tratare a evenimentelor revoluționare în creația altor dramaturgi : dovadă a multiplelor resurse artistice ale teatrului contemporan. Vom aminti în acest sens **Valica** cu fetele de Iosif Naghiu, încadrată în tematica acțiunii conspirative a comunistilor în ilegalitate, cu un accent de mare sinceritate în acceptarea sacrificiului eroic ; **Speranța** nu moare în zorii de Romulus Guga, care sugerează — în cadrul unei realități învaluite de simboluri — valoarea morală a unui act de spontană solidaritate colectivă pentru salvarea unui nevinovat — act concordant cu momentul instalării primului guvern democrat al țării. În fine, **Piteul în grădina de vară** de D.R. Popescu — impresionantă evocare a sacrificiului unei eroine comuniste, în care, cu virtuțile metaforei poetice, autorul subliniază și degradarea umană a unui regim sortit să dispară de pe scena istoriei ; precum și **Marele flaviu** în adunașele de Dan Tărbăla, cu un subiect și o semnificație asemănătoare. Astfel, intensitatea „demonstrației” artistice în teatrul de astăzi implică o participare largă a spectatorilor la sentimentele de revoltă și condamnare a „ordinei” definitiv înlăturat din istorie de marea revoluție a omenirii și adeseuna entuziasmată la marile prefaceri revoluționare ale epocii socialiste. Dar la impresionanta retrospectivă a sacrificiului luptătorilor din trecut, prezentul imprimă astăzi maselor sentimentul solidarității pentru asigurarea unui viitor eliberat de persecuție amintitoare a distrugerii universului. Ca artă prezentă concret în viața societății umane, teatrul poate contribui la realizarea înțelegerii între popoare — garanție a evitării unui cataclism mondial. Și credem că în această nobilă misiune se profilează un aspect esențial al dimensiunii patriotice și umaniste a teatrului nostru contemporan.

REMEMORĂRI

a pare sporadic pe la Casa scriitorilor, în zilele caniculare mai ales, să bea o bere, să „răsufle” citeva ceasuri și să caute cu privirea prietenii ardeleni răsiți pe la mese. E masiv și liniștit în mișcări, îmbrăcat ca un țărân pregătindu-se pentru o ceremonie solemnă, făptura sa colțuroasă lezează din croul hainelor înăstăruite, cravata îi sufocă respirația liberă. Nici o grabă în plastica gesturilor, nici un semn de orgoliu, poate doar un suris de om sigur pe sine, abil mascat, și o strălucire a ochilor care ascund deopotrivă inteligența și anume scilicet de gîrșetele proprii țărânelor, hiri.

Se hotărăște în sfîrșit și se așază la o masă, fără preferințe speciale dar o instinctivă aderență la reprezentanții Ardealului pripășiți în Capitală și vorbind în dialect înconfundabil.

Discuția demarează greu, o pauză circumspectă, un fel de fatonare discretă precede conversația și în general investigatează la modul lăscos : „No, ce-mă mai nou pe aici ?”, ca și cum s-ar fi întors dintr-o lungă călătorie însetat de știri șenționale.

Prietenii și se adresează cu apelativul „bădîe”, sigla definitivă pentru persoana lui și pentru lumea care o reprezintă. Fiindcă el vine dintr-o zonă conștientă și dramatică a satului ardelen mistuit de patimi și frămîntări, cu oameni implicați în istoria mereu potrivnică, supus unui destin ireversibil, înverșunati și incrincați, luptători nedismulati, eroi fără să vrea și fără să știe, o lume a satului ardelen agonizând sau reînforțat sporadic în fața istoriei.

E un povestitor oral de un farmec aparte, are umor (atunci cînd vrea), afirmațiile sale au un parfum de sentință dozoasă dar definitivă.

N-am înțeles niciodată (deși mulți confrăți consideră că subsemnatul nu este zitor de talent „inteligent”) îndrăjirea celor care susțin măi în lumă, mai în serios, că Ion Lăncrăjan „nu are stil” !

Adică de ce stil ? Ce-i ala stil, „mă belșilor”, ar fi clamat Marin Preda, care nu-l simpatiza, dar îl respecta în secret, sint sigur, marcele său profesionalism.

Că Ion Lăncrăjan este un antitezafor structural nu există nici o îndoială, după cum nu există nici o îndoială că știa să vibreze poetic, profund și sincer în acele pagini unde îndrăjirea nativă se însinuează în construcția marcată

CUMPĂNĂ

Povestea orelor

Poetului Lucian Blogo

Se plimbă orele prin văzduh și se tirăsc în joacă pe pămint și printră iele se prind în horă neaplea în mijlocul pădurii.

În jurul ceasurilor publice, înfipțe la răscoale marilor orașe unde își dau întînire rădăstății,

în jurul ceasurilor înăditate în gări, în dăstăstății, în jurul ceasurilor de ele călătorii și trenurile, dansează arele neobosite și neadormite, niciodată adormite ore.

Orologiile din turnuri sint prietenii lor. În seara tăcută tăbăra de la un orologiu le albu,

ce șoptesc lingă turnuri, nicidecum nu vom ști.

Un ceas cu ce este aruncat în grădini de o mină grăbită —

ele dansează în jurul lui și despre timp îl dănt

să-l înlădească moartea ele, niciodată ruginită ore.

În lanuri de Floarea-Soarelui dacă întră, ai grijă cum calci — lor le place să se odihnească acele, agătoare de cite un taler legăindu-se, orele gabone.

Orele negre încep odată cu noaptea : în joacă se lovește de ferestra, cite una cade la rădăcina ciresului.

Ce ordă condă în jurul ceasului meu de la mina stîngă ? Ce ordă l-a-nrădăgit și nu se mai desparte de el ?

Altece ore se plimbă prin văzduh și altece ore se tirăsc în joacă pe pămint...
George Alboiu

CONFABULE

Mi-e atita de somn de tine
incit ochiul încercă și nu recunoaște
făptura la pebrăcut în vis
sub un val odos de țărni
ori sint stînci
ori în norul subțire cu timpla în mere
deasupra inimii
odănuș.

Iulian Neacșu

Scrisoare

de contorsionari senine din chiar esenta unei pături, țărânelme, stînd sub zăhlotina vremii, neșpusă fatalității : „Așa ne-o fost scris...”

Retras de foarte mulți ani din „viața publică”, fără să rîvnesc la onoruri administrative, Ion Lăncrăjan stă închis în lumea sa faouloasă, vorbeste cu conștiință săl, cu țărâni săi simplici și bălăgoși. Îi revine din uitarea timoului, nu avertizează despre îndelungatul lor zăbucim și recompune o lume pe care neotții noștri n-o vor cunoaște decit din scris. El nu literaturizează Istoria. Istoria se face literatură și cărțile sale, mai vechi și mai noi, poartă pecetea unei conștiințe românești înfruntabile.

După lungile nopți de travallu (bănuiesc că scrie greu), după îndoile și secrete triumfuri, proprie firilor singuritate, autorul începe o bălăgoșie îndrăjită în care nu preocupetește nimic, lupta pentru adevărul și traximul cărților sale pe care le ajută să ajungă sub ochii cititorilor.

Cartile lui încrinconate pînă la disperare, de-o înconfundabilă autenticitate, marcate de acți „stil” bolovănos și abrupt, relevă prin arhitectura lor solidă talentul unui scriitor de zăhlotie ardelenescă coboritor direct din spita lui Slavici și Brebeanu.

Dragă Bădîe și iubit confrate și apăsate conștiințe, în amintirea unei nopți pebrăcută „a timpore” la o mică cabană de la Valea Vinului, noapte în care o privighetoare nevăzută se da de ceasul mortii cîntînd să ne trimită la culcare, ca semn al „învielii pozitive” ce ti-o port, dă-mi voie să-ți mărturisesc în acest azug carticular că sint unul dintre cititorii care te iubeste și abia aștept să se redecidă săgîtușea de toamnă la Casa scriitorilor, să bem o bere sau mai multe, și să-l lășăm pe George Pituș să achite nota avînd în vedere faptul că ne-a spus a zece ori în glumi că ardelenul care nu știe să înoate. Să ne trimită !

Mireza Micu

P.S. Ca un făcut, ca o favoare nechemată, în seara cînd am scris aceste rînduri, grație extensivă păstrătoare de folclor autentic care este Mariana Mitrărescu, cîntecul și dăruirea Ardealului vibrau în odaie transfigurată de Sava Negrean, Veta Biris și prietenul meu, „regele taragotului”, Dumitru Fărcas. Le mulțumesc tuturor.

Popas într-un viitor oraș

O ipotază : satul este cel mai vechi dicționar enciclopedic al umanității. Și demonstrația poate începe, poate că a și început cu cele mai riguroase instrumente ale epocii noastre moderne și eu parcă auz în fiecare dimineață cum razele fulgure la capătul unei povești încă nedefinite și mă minunez și consimt clipă de clipă corespundenței mele în timp. Mă las adeseori ademinit de acea alertă explorare a viitorului în numele rotației universale privind însemele perene ale ideilor ca și cînd m-aș afla într-un avion utilitar, le văd umbilind în holdele experienței. Dar coborînd în înțeleg mărimea lor naturală, mișcarea și ordinea rească a pămîntului care le apără sevele. Legile naturale și legile pe care omul le-a conceput și le acceptă se determină reciproc pe bazele reale ale originilor, dar nu faptul ca atare conștientă într-un punct și luminos ochii satului, ci acea mare dragoste a penitenței, ca o atracție spre viitor, îndrăzneșă, deci fără pic de îndoială. Este senzația cea mai puternică pe care o percepți în timpul stringerilor grîunii, un fel fantastic de coborîs și auz al boabelor prelungindu-și viața din spic în spic, din anotimp în anotimp deodată cu datinile și obiceiurile : o certitudine pe care oamenii o respiră simplu de parcă ar roști numele părinților.

Adevărata dimensiune a satului nu o dau în primul rînd hectarul și rîndurile, ci imensa încredere a lucrătorilor ogoarelor în rostul ființei umane, în capacitatea de a păstra vie zăhlotie spiritală și materială mostenită la care cu mîndrie adaugă alții și alte conomi. Îmi spunea de curînd un tânăr mecanicizator, conștient că bunicul său, ori de cite ori are prietului, nu se lasă pînă nu-l repetă că generația sa era mult mai harnică și mai... și urma un șir suficient de lung de epitețe, că ei, adică generația de forță de acum, nu îndreptătesc așteptările, vazăzică, noi n-am făcut pe cit se așteptau ei, dar progresul este vizibil pretîndîndi, mai mult ca ocînd. Ceea ce, să recunoaștem, e clar fără nici un efort de înțelegere și e suficient să mergi la pas cu viața (uneori trebuie să mai grăbești pasul ca să-l percepi geometria variabilă și să vezi cum luminează pictura de sudore a muncii. Ceea ce s-a realizat azi, mine îl apără nimeni, ba chiar te mai și miră că totu a intrat deja în cotidian.

Cine a crezut, ori crede că civilizația este o problemă de dorință sau cumva o chestiune care să fie vehiculată la nivelul dezbaterilor de principiu, se înșală, pentru că viața nu începe după asemenea procedee sau procese. Viața-i transferul acestuia de idei și eroism, de sacrificiu și înțelegere. La orice oră din zi și din noapte apar de sub mîna omului frumusețea și bogăția cu întregul lor corolar de semnificații, rodul anonimilor cu aurorele de cercetători ro-

mantiei, de învingători revoluționari, care-și trăiesc timpul după rosturile marii familii a păriei.

Am mai spus și cred că satul se ridică mult peste literatură și că nu-i nevoie, scriitor fiind, să imaginezi nimic ca să împui cărții tale valoare, cită vreme satul se află într-o continuă mișcare, e de ajuns să privești o ploaie de vară din prispă unei case, să înțelegi lumea de acolo și cuvîntul care captează fenomenalele relații mult mai ample în semnificații decit s-ar putea deduce din nu știu ce tratat de specialitate.

Un prieten de-al meu care, în ciuda studiilor, n-a vrut să plece din sat, a ținut cu tot dinadinsul să-mi arate cîteva cărți cu subiect din lumea unde el trăiește, arătîndu-mi nemulțumirea că scriitorii respectivi nu cuprinseseră particularitățile mediului, „este o privire pe deasupra” îmi zicea „pentru că mentalitatea țărânelui nu mai este cea de acum cincizeci de ani, așezîndu-se la nou merge mult mai departe decit se crede”. Și am afirmat că ar fi necesită și o exploatare : simplul fapt că zilnic în se se întîmplă altele ce n-a mai fost, nu acum cincizeci de ani, ci acum patru, cinci ani, rure frontierele piercerii mărunte, dezvăluie o existență conectată la mil de volți. Și nu-i vorba de așa misterios, ci exact de ceea ce sponca tinărului, referitor la acumulările generațiilor : țărâni sint mai amoli, mai realisti, fiindcă noul nu se cere inventat ci, pur și simplu, auz pe ulița satului, cu dreutul de a investi fapte în povestii, în cîntece, ca-ntr-un fel de contract pe viață cu tradiția și noileme artistică.

Nu trebuie să vă imaginați satul nou, îmi șeunea tovarășul Mireza Dinu, primarul comunei Bragadior, comună în din proces de urbanizare, cine dorește să vadă pe viu realitatea ca să dea autenticele cuvîntului scris, să vină la noi acasă. Va avea ce vedea. Satul sîi fie văzute așa cum e. Nu se poate trăi la sfîrșit de secol douăzeci fără să beneficiem de sursele benefice ale științei și culturii, noi înțelegem realitatea explicîndu-ne faptele cu exactitate și le dorim la cel mai înalt grad al civilizației. Satul este o floare de admirat prin ce-a fost, dar acum și prin ceea ce are șansa să devină.

În anul 1968 se vor da în folosință 820 de apartamente iar în viitorul apropiat comuna se va transforma într-un modern oraș agro-industrial. Centrul civic al localității va cuprinde noul sediu al Consiliului Popular, centrul de creație culturală și științifică „Cîntarea României”, un spital cu 100 de paturi, baze comunale, liceu agro-industrial și totul pe bazele modelului momentului revoluționar pe care îl trăim. Satul nou are oameni pe potrivă, încrezători în ziua de mîine, luminoasă și prosperă.

Pavel Pereș

Respirația orașului

mezul de vară a pătruns pînă și-n vîna acelușă din care poposește și epuri și sarcouri pe care, nu știu de ce, mi le închipui cu cite o floare de nufăr la proză. Un loc cerut cu albastru și-n care astural steric se repetă dimineață de dimineață. Neancorat, timpul sfîșietate lentă prin care privesc cum se pun șeame-pecetea și rididie jur. Un teritoriu geografic pe care se suprapun contururile vîreii, ale mîinii, ale mîinii și tîmării, mi se reliează un peisaj nou avînd ca semn heraldic cîntecul unui mac cit o zăre. E totuș senin și cu o cupă stăruință, după forma uretelor cu care mîncăm, umplerea clipa. Mîna-mîna cu oraul, ramul cel mai tînar al Dunării înfloresce pescăruși abastri. Din amintiri se desprind umbrele sacăgilor peste colbul gros al ulițelor de alădat. Sî totuși, la Cernavodă s-au născut mereu copii, s-au plantat arbori și s-au înălțat cîntecul. Aici unde s-a așezat o așază Dunării și unde se pun astăzi șeame ale gloriei constructorilor, vad stîindu-du-se din cheag de sticlă, sudore și beton, etapele podilor blocuri de locuit. Zona agricolă Sătești-a fost legată de oraș printr-un nou cartier. Dintr-o zi în alta va fi încheiat și cartierul de locuit. Orașul se trezește în frumă de betoane și șuguri de geometrii aeriene.

La interferența viscolilor pontice cu arșița din bărgăne, s-a ales punctul de temelie pentru cea mai cu îndrăzneală cititorie a energiei nucleare din țara noastră. La răscrucea de cer, așeză și pămîntul s-au adunat proiectanții, constructorii și așa devenit chela de boltă a edificiului.

Spite la roata vremii, cernavodeni au schimbat din mers meserile tradiționale. Pînă nu de mult, potolul încercăcios al cimentului care trăzea în armuri severe acoperisuri de case, durți și acul, era considerat ca o mară pentru că proșea de la singura fabrică care asigura cit de cit locuri de muncă pentru bărbății locuili.

„Trebuie să vi! la Cernavodă fie și numai pentru o zi, pentru a vedea cum terasele colinelor nu de mult spurbate de vînturi, sint consolidate cu iarbă verde, cum cresc și înfloresc florile-n parcuri și cum cel aproape 80 km de

asfalt, cit însumare-acum strălîme modernizate ale urbei, sint stropiți dis-de-dimineață cu apă ne-ncepută. Cernavodă devine pe zi ce trece încă un loc de biruință a muncii pe harta patriei.

Pe Angela Drăghici, secretar al biroului executiv al consiliului popular orășeneș, am cunoscut-o odată cu oraul. Pe obrazul frumos și tînar i se izvodise o părere de rid care nu era altceva decit însemnul unei alese distincții. Și pentru că e vară și la cumpăna asta de ape, și cortul din raze e tot mai înalt, cîtesc în clipele acestei femei, clipe ce sint înțelese ca vîntul degere pe pupitură de comandă al vîntului de zi cu zi. O putere nesepărată într-un trup care nu numai că slujește de peste zece ani destinul orașului cu fiecare respirație, dar care a zămisit prunci iar în puținele clipe de odihnă știe să se batornească de versul scris de mîna țărâni și gloriatului mierlei. Puterea Angelei Drăghici vine din chiar puterea orașului. Sculptori, dascăli, energeticieni, zidarii ori vaporenii, — rădăcini vînoase sub soarele săpăzii solare, ei pătrund din istorie în istorie apărări pe sub hainele de lucru de strînsuna sudorii.

În hohul consiliului popular orășeneș Cernavodă, priveșc împreună cu citiva localnici macheta viitorului oraș-modernizat. De pe coline sistematic amenajate, își ridică fruntea spre cer alți „arbori” cu pînă la zece etaje. Astfel înțeleg cum o localitate poate deveni teribil de tînară chiar dacă fila acțiului său de naștere datează din anul 1777 ; cum de la 13 000 de locuitori citi aveai înainte de-a se începe lucrările pe santerul de construcție a Canalului Dunăre-Marea Neagră, azi s-a ajuns la cifra impresionantă de 36 000 din care 15 000 sint integrați în construirea și punerea în funcțiune a Centralei Energetice Nucleare.

Stă vertical atîc, la Cernavodă, un cartag de carne se spîrșină întorîndu-vărat gladietole și oricît de fierbinte și încă neavizat, colbul ori cliușinii încăpățînați de seceța de altădată nu se mai vad.

Neoboste anotimpurile și tineretea vor rotonji limitele acestui oraș după ochiul vetrei eterne care-l limpede și mai deschis ca oricînd.

Melania Cuc

Cîntec în August

Cetatea mea în August respiră mai edinc
Și viitorul ei e înălțat în imne
În fiecare cîntec a un suris de prunc
Și aripi înalte cu zborul către miine

Cimpiele dug rod pe gîia de eroi
Și aburul de piine și jafra lor curată
Pe chipurile lor de doine și de plei
E dor de libertate și de mărețată vatră

Strategia cuvîntului

Să rămîna
Undă a existenței,
Iar Pămîntul —
Pămîntul acesta
Ce ne încălzește tălpile —
Pe oasele eroilor sprîngîindu-se ;
Dănuire de grijă.

Nicolae Sinești

În legănu legendei și-al spicelor de griu

Străbunii mei eroi albaștri a nemurire
În noaptea mea albastră cu-acest poam eu scriu

Un cîntec pentru țară și pentru-a ei zidire

Chiriac Samoilă

Dănuire

Patria —
E o casă insufletită
De cuvintele noastre,
Cu lunetul ploilor —
Ducindu-se-n timp !

Cristian Marin Petre

Strategia cuvîntului

Să rămîna
Undă a existenței,
Iar Pămîntul —
Pămîntul acesta
Ce ne încălzește tălpile —
Pe oasele eroilor sprîngîindu-se ;
Dănuire de grijă.

Nicolae Sinești

Memoria veteranilor

Urmare din pag. 3-a

Am luat legătura cu comandantul Batalionului 2/96, maiorul Burliu Nicolae, în preajma căruia se găsea și Comanda regimentului, care ne-a relatat că în dimineața acelei zile, adică la 14 ianuarie 1945, în jurul orei 3, a auzit o detunătură puternică și a văzut avloane înmăncate din tricolore zonei respective, inclusiv deasupra sectorului batalionului său. În zorii zilei, cînd s-a făcut lumina, s-a dus să vadă ce s-a întîmplat ; a luat măsuri să fie scoși dintră dărmăriții doi ofițeri care încă mai trăiau și i-a expeditat la ambulanța divizionară. Este vorba de locotenentul Micu George, comandantul Companiei transmisiunii și de sublocotenentul în rezervă Curtu Petre, ofițer cu informații, 1-am așezat la ambulanță, nu-si reveniseră, dar grație îngrîșirii atente a medicilor, cei doi au fost salvați. Singurii supraviețuitori ai conducerii regimentului.

S-au mai pierdut viața : căpitanul Pănoiu — îmi ținea locul la biroul operații ; maiorul Vințiu — comandantul de artilerie de sprîjin ; un ofițer din cadrul batalionului de transmisiunii al Diviziei 19 infanterie ; întreaga echipă de telefoniști de la centrala telefonică ; agenții de legătură și alții pe care nu-l

cunosc și nu i-a putut identifica nici comandantul batalionului 2, Regimentul 96 infanterie.

Așa s-au stins din viață militari de seamă al Regimentului 96 infanterie,

AL REVOLUȚIEI ROMÂNE DIN AUGUST 1944

Incununa luptei poporului român, organizată și condusă de Partidul Comunist Român...

Referindu-se la trecerea României de partea coaliției Națiunilor Unite, ziarul svedez 'Journal de Geneve'...

Europă, ce primise o lovitură hotărâtoare atât din punct de vedere militar...

Primele aprecieri la adresa revoluției române și conferă acesteia înalte calificative...

La orele 23, B.P. (Radio difuziunea britanică) a transmis în limba română știrea că România s-a alăturat coaliției antihitleriste...

Impactul militar-strategic nefavorabil coaliției născute în s-a adăugat influența considerabilă a acțiunii României...

Pe măsură ce comentarii mijloacelor de comunicare în masă luau cunoștință de evenimentele din România...

La 23 August 1944 poporul român, modelându-și propriul viitor...

Calculul efectuat prin comparații cu alte operații strategice desfășurate în cadrul războiului mondial...

Desen de Ilie Florin

REVISTA STRĂINĂ

● CÂNTIN MONOGRAFIA 'WILLIAM SAROYAN' datorată criticului literar sovietic Alexei Zverev...

● LA GALERIA NAȚIONALĂ DIN WASHINGTON a fost deschisă o mare expoziție Paul Gauguin...

● DOUĂZECI ȘI SAPTE DE TEATRE DE OPERĂ și BALLET în Europa și de pe continentul nord-american...

● UN BESTSELLER DIN NICARAGUA, așa ar putea fi caracterizat foarte pe scurt romanul 'Aspra maturizare'...

● OBASUL MALAGA DIN SUDUL SPANIEI a fost rezervat pentru spectacolul de teatru...

● DINTRE UN COMENTARIU AL SCRITORULUI ENGLEZ Anthony Burgess, autorul romanului 'Portocaul mecanic'...

● CARE ESTE CEL MAI VECHI DOCUMENT SCRIS ÎN LIMBA ALBANEZĂ? se întreabă revista 'New Albania'...

● DEOSEBIT DE BOGAT și VARIAT conținutul numărului 60/1988 al revistei literar-artistice 'Lotus'...

● EVENIMENTELE TRAGICE CARE AU AVUT LOC LA SEVESO, în Italia, în anul 1976, când un gaz extrem de toxic a străvins o întregă zonă...

● TEATRUL NAȚIONAL AL ALGERIEI (T.N.A.), prima scenă a acestui țări nord-africane...

● RECENȚ, PE LOCUL FOȘTILUI LAGAR NAZIST DE LA MAUTHAUSEN, a avut loc premiera mondială a 'Cantatei pentru Mauthausen'...

● FEDERICO FELLINI a semnat un contract cu Societatea Italiană de Televiziune RAI 1...

● UN BESTSELLER DIN NICARAGUA, așa ar putea fi caracterizat foarte pe scurt romanul 'Aspra maturizare'...

● OBASUL MALAGA DIN SUDUL SPANIEI a fost rezervat pentru spectacolul de teatru...

● DINTRE UN COMENTARIU AL SCRITORULUI ENGLEZ Anthony Burgess, autorul romanului 'Portocaul mecanic'...

● CARE ESTE CEL MAI VECHI DOCUMENT SCRIS ÎN LIMBA ALBANEZĂ? se întreabă revista 'New Albania'...

● DEOSEBIT DE BOGAT și VARIAT conținutul numărului 60/1988 al revistei literar-artistice 'Lotus'...

● EVENIMENTELE TRAGICE CARE AU AVUT LOC LA SEVESO, în Italia, în anul 1976, când un gaz extrem de toxic a străvins o întregă zonă...

● TEATRUL NAȚIONAL AL ALGERIEI (T.N.A.), prima scenă a acestui țări nord-africane...

● RECENȚ, PE LOCUL FOȘTILUI LAGAR NAZIST DE LA MAUTHAUSEN, a avut loc premiera mondială a 'Cantatei pentru Mauthausen'...

● FEDERICO FELLINI a semnat un contract cu Societatea Italiană de Televiziune RAI 1...

Poduri ale prieteniei

BAKI YMERI este unul dintre prietenii literaturii române, un poet și traducător de mare din Iugoslavia...

- În plan literar? - Sub titlu se află acum numărul pe luna iunie al revistei literare din Pristina, FJALA...

activitatea dr. este cunoscută și prețuită la noi. Despre dr. ca poet și traducător s-a scris în revistele românești...

- Am mai publicat, de asemenea, în ultima vreme, poezii traduse din opera poetilor Ion Horea, Gheorghe Tomozei...

Literatură română este așa de frumoasă încât m-a fermecat în mod ciudat, traducând permanent din literatura noastră...

- După ce ai publicat în Iugoslavia cărți selectiv din opera poetică a lui Nichita Stănescu, Marin Sorescu și Anghel Dumbrăveanu...

Să scrii despre București fără a pomeni însăși de Elena Ghica este la fel cum ai scrie despre Beograd fără a-l pomeni pe Vuc Karadzic...

- Vrei să le adresezi câteva gânduri prietenilor tăi, scriitorii români, acum la încheierea acestor rânduri?

Gheorghe Daragiu

București - patrie a culturii

Unul dintre cele mai frumoase orașe ale spațiului sud-est european este Bucureștiul. Arhitectura clădirilor...

spune aici, la București, Ilie Cristescu ce locuiește pe strada Nevo Trainu. El ne vizita mereu în familie, avem fotografii împreună și amintiri...

Să scrii despre București fără a pomeni însăși de Elena Ghica este la fel cum ai scrie despre Beograd fără a-l pomeni pe Vuc Karadzic...

Impresia cu Victor Eftimiu și alte personalități, Asdrăni, în anii dinaintea ultimului război...

Baki Ymeri

poet și traducător din R.S.F. Iugoslavia

Poezie din R.S.F. Iugoslavia

TODOR CALOVSKI Din departe

PETKO DABESKI Translațiuni de noapte

Tac aici anii noștri desrădăcinați Cu frumusețe ciudată Ce se alungă frica În vintul sacru Răul și binele ne urmăresc Pretutindeni...

Toată noaptea Muntii, Padurile ard capcane uitate; Fivii iau calea Sore alată viată O melodie surdă călătorește Prin tunelurile nopții...

Traducere de Baki Ymeri

SPORT Flori de vară

Dintre evenimentele sportive ale amurgului de vară reținem câteva, legate de nume ce sînt ori încep să fie certitudinile ale sportului românesc...

Reprezentind valoroasa școală românească de atletism feminin care a dat atîtea mari campioane (în acest concurs, locul al doilea a fost ocupat de Doina Melinte)...

De la Zurich, unde a avut loc un concurs internațional de atletism pentru 'Marele Premiu I.A.A.F.'...

Acum începe momentul adevărului. Noi sperăm, încă sperăm...

Interim

REDACȚIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 09 ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 96 Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘCINTEII

Luceafărul Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Don Frunzeleț Mihai Ungheanu (redactor și adjunct), A. J. Zănescu (secretar responsabil de redacție)